توتاليتر ایدئولوگیا و دموکراتیك سیاست

(سیروس مددي*-نین مقاله‌سیني بهانه ائدرکن)

(*مقاله‌نین دوامیندا ایختیصار اوچون س.م. یازیلمیشدیر)

آذربایجان میللي آزادلیق حرکاتي، ایچینده اولدوغوموز حاضیرکي دؤرونو 1980-جي ایللرین سونوندان باشلاییب، یوکسك اینتلکت، عالي شعور و متانتله ایره‌لي‌یه دوغرو آددیملاماقدادیر. حرکاتیمیز مدني و راسیونل کاراکترلي اولدوغو اوچون، نظري مسئله‌لر و حرکاتین بوتون سویه-لرینده چالیشان قوه‌لرین حادیثه‌لري آنالیز ائده بیلمك قابلیتي سون درجه‌ده اؤنم داشیماقدادیر. بیزي بو باخیمدان اینکیشافا آپاران فیکري موباحیثه‌لر البته بوشلوقدا باش وئرمیر و اینسان-لاریمیزین فرقلي مؤوقع‌دن چیخیش ائتمه‌لري ، هم فرقلي فیکیرلر داشییان طرفلر و هم اونلارین موباحثه‌لریني ایزله‌ین حرکات ایشتیراکچیلاري اوچون یارادیجي و پداقوژیك رول اوینايیر. قئید ائتمه‌لي‌یم کي، حرکاتیمیزین حاضیرکي دؤورونون نظري اساس‌لاري زمانه‌میزین قورقودو اولان جناب دوکتور جواد هیئت و مرحوم اوستادلاریمیز پروفسور حمید نطقي و دوکتور محمد علي فرزانه کیمي شجاعت‌لي عالیم‌لر طرفیندن قویولدوغو اوچون، نظري اینکیشاف‌یمیز چوخ هارمونیك، هاي-کوي‌سیز و اساساً فردلر یوخ، فیکیرلرین توققوشماسیله باش وئریر.

یئري گلمیشکن آچیقلاماق یاخشي اولاردي کي، آدیني چکدي‌ییم عالیم اوزمان‌لاریمیز و میللي مفکوره‌میزین ساغلام اینکیشاف‌یندا رول اوینامیش مینلرله قلم و فیکیر صاحیبلري، موختلیف دونیا گؤروشلرینه مالیك اولسالاردا، میلت‌کیمي فورمالاشماق پروسئسي‌نین قاچیلماز طلبي اولان عوموم میللي منافعه صادیق قالماق پرینسیپي‌ني هر نه‌دن اوستون توتوب و اومانیسم چرچیوه‌سینده توتالیتر دونیا گؤروشلریندن اوزاق، دموکراتیك، میللي و پلورالیستیك مفکوره‌نین عرصه‌یه چاتماسیني مومکون ائتمیش‌لر. البته کي بو اینکیشاف، موهوم مودرن تاریخي عنعنه‌لر یمیزین تسلسولو کیمي گؤرونمه‌لي‌دیر. "آذربایجان خالق جمهوریتي"ایله "آذربایجان میللي حوکومتي" تاریخي تجروبه‌لري معاصیر دونیانین تلاطوملي ایدئولوژي اوکیاني‌نین درینلیگینه دایانان، معنوي دایاق نؤقطه‌لري رولونو اوینامیشلار. بو اینکیشاف هر جور توتالیتر ایدئولوگیا، ایستر دیني فاناتیزم ایستر قولدارلیق و کوتله‌وي ترور رژیملري‌نین کومونیستي ایدئولوگیاسیندان مینلر ایل و میلیونلار کیلومتر اوزاق بیر زامان و مکان شراییطینده اینکیشاف ائتمکده‌دیر.

بوتون بونلار البته چوخ سئوینديریجي حال دیر آمما نادیر حال‌لاردا، میللي حرکاتین سیرالاریندا مؤوجود اولان فیکیرلردن اوزاقلاردا اولان، "س.م.-"نین "۲۱ آذر و بو گون" باشلیقلي آلتیندا یازیلمیش مقاله‌سي کیمي یازیلار، نظري مسئله‌لرین تارتیشماسي اوچون چوخ غنیمت سایيلمالي بیر گیره‌وه اولورلار. من آدیني چکدي‌ییم مقاله‌ني آیري-آیري باخیمدان نقد ائتمك مقصدیله، هر باخیمدان، اؤنجه عومومي گؤروشلریمي شرح ائدیب، سونرا نقد ائتمك ایسته-دي‌ییم مقاله‌یه بیر نظر سالمیشام.

س.م.- بو مقاله‌سي، میللي حرکت‌ین اصلینده پولي‌فونیك و هارمونیك سسله‌نن نظریه‌چي اورکستري‌نین حاشیه‌سیندن بیر "خاریج" سس کیمي ائشیدیلیر. بو یازي، سهو فیکیرلر، یارامایان ایفاده‌لر و یانلیش دونیا گؤروشلریندن عیبارت نفیس و نادیر بیر کاتالوق‌دور کي، میللي حرکتین فعال‌لاري‌نین کیتابخانالاري و ایش ماسالاري‌نین اوستونده، ال آلتیندا اولماسي چوخ فایدالي اولا بیلر. من بو یازیمدا حؤرمتلي آقا س.م.-نین یازیسیني بهانه ائدیب، بیر سیرا حرکاتیمیز اوچون اؤنملي اولان مؤضووع‌لاري آچمیشام. اصلینده س.م.-نین مقاله‌سي اولمادان

دا بو مؤوضوعلار، حركاتين سيرالاريندا حضورو اولان هر فيكير صاحيبيني مشغول ائتمه‌لي‌دير و س.م.-نين فيكيرلري‌نين نشري‌نين ده منيم مقاله‌مين "شأني كيتابتي" اولماسي، بو مؤوضوعلارين اهميتيني هئچ آزالتمير.

س.م.-نين مقاله‌سيني اوخوياندا، آذربايجان ميللي حركاتي‌نين سيرالاريندا تهلوكه‌لي آخين-لارين باش آليب گئتديگيني باشا دوشولور. آمما حقيقت بئله‌ديرمي؟ ميللي حركاتين حاقيندا علمي سوسيولوژيك آراشديرمالار و ايستاتيستيك ماتريالين اولماديغي بير حالدا، بو حاقدا آنلاييش‌لاريميزي اساسلانديرماق اوچون، آرقومنت‌لشديرمه‌دن باشقا بير يول قالمير. آذربايجان ميللي آزادليق حركاتي، ميللي حوكومت دؤروندن تام فرقلي اولاراق، "بير نئچه ساوادلي رهبر و ساوادسيز كوتله‌دن عيبارت پيراميد" مودلي كيمي يوخ، مينلر و اون مينلر ساوادلي و الي قلم توتان، افقي بير سيستم‌له فورماﻻشميش، آزاد فيكيرلي فردلردن عيبارت بير اينتلكتوئل حركات‌دير. بو آرادا نشر ايشي‌نين سون درجه‌ده راحاتلاشماسي عوجوباتيندان بير سيرا "خاريج"سسلرده اوردا-بوردا ائشيديلير. بوگون هر عوموما بير حركات كيمي، آذربايجانلي‌لارين نشر ائتديگي اساس جريان‌ين كناريندا هئچ كاتالوقدا، كلاسيفيكاسيالانا بيلمه‌ين فيكيرلر ده مؤوجوددور و مادام كي آذربايجانلي‌لار هاميسي سووئت مودل‌لي بير توتاليتر رژيم و "1984" مودل‌لي "تفكور پليسي" كنترولوندا ياشاميرلار، وضعيت بئله‌ده قالاجاقدير. هله‌ليك مين شوكور كي، "تفكور پليسي" آذربايجانلي‌لارين فيكري فعاليت‌لريني صاف-چوروك ائده بيلمير. آمما (و بو موهوم بير "آمما"دير) آذربايجان ميللي حركاتي‌نين عومومي فيكري-سياسي منظره‌سيني ترسيم ائتمكده بو "خاريج" سسلري ايستيناد نؤقطه‌سي كيم توتماق تاكتيكاسي بوگونه كيمي بير اوغور قازانمادان، فارس شوينيزمي‌نين آژيتاتورلاري و اونلارين تأثير دايره‌لريندە بولونان بير-ايكي آذربايجانلي قلم صاحيبي طرفيندن ايستفاده اولموش متوددور. بو متودون يالنيش-ليغيني گؤسترمك اوچون بير ميثال گتيريرم. مشروطه اينقيلابي‌ني احاطه ائدن عوموميفيكرلري آراشديرماق اوچون ايكي متدود:

1. دونيادا بؤيوك سياسي، فيكري و صنعتي اينقيلابلار، روسيه، عثمانلي و بؤلگه‌ده باش وئرن حاديثه‌لر، اختر و سايير مطبوعات، تلگراف‌ين رولو، ميرزا فتحعلي آخوندوف، عبدالرحيم بي حق وئردي‌يف و زين‌العابدين مراغه‌اي‌نين فيكيرلري‌نين نشري، قوزئي آذربايجان‌دا گونئيلي ايش قوه‌سي‌نين سياسي‌لشمه‌سي، ملانصرالدين مجموعه-سي، آذربايجان‌ين انجمن غيبي‌سي و انجمن‌ين رهبرلري، دؤورون موهوم روحاني رهبرلري‌نين فكيرلري، يازيچي و شاعيرلرين اثرلري و سايري آراشديريب، نتيجه چيخاراماق.

2. بوتون يوخاريدكي متوديك آراشديرمانين يئرينه، اورد-بوردا بير هجونامه، شيفاهي ايفادلرين الدن-اله كئچميش روايتلري، فيلان محله‌ده فيلان مولّلانين فيتواسي يا فيلان قوچي‌باشي‌نين رشادتلر و شنائت‌لر سياهي‌سي، بير نؤمره و يوز تيراژدا نشر اولموش هانسي‌سا قازئت‌ده گلن باشليق، مشروطه رهبري كيمي معرفي اولموش اوچونجو درجه‌لي بير ليدردن بير سيتات، بير آراليق ماهني‌سي‌نين سؤزلري، اهميت‌سيز بير شهرده بير ايكي يوزنفرليك نومايش‌ين شعارلاري، باش وئرميش "معجزه"لرين تفضلات و تفروعاتي و بو كيمي ايشلر.

بيرينجي متوديكاايله فرقلي نتيجه‌لره گليب چيخماق مومكون دورسه، ايكينجي يول‌لا گولونج و آغيلدان اوزاق **<u>هر تئوريني</u>** اساسلانديرماق مومكون اولا بيلر. مشروطه دؤوروايله بوگونكو وضعيت‌ين موهوم بير فرقي، بوگونكو نشر ايمكانلاري‌نين ساده‌ليگي‌دير. اگر مشروطه اينقيلابي دؤوروندە حتي آدلي-سانلي ادبي و سياسي شخصيت‌لر اثرليريني نشر ائده بيلميرديلر، بوگون هر اوشاغين بئله ايمكانلاري واردير و نتيجه‌ده سون درجه‌ده اهميت‌سيز و حاشيه‌اي بير بير فيكير ده اينترنت سايتلاريندا كتبي حالدا نشر اولوب و مغرض دوستلار و

دوشمنلري ايستەديكلري هر چئشيد ماترياللارلا تأمين ائدير. س.م.- بو ايكينجي يولون البته ايلك يا تك يولچوسو دئيلدير. "ايران امروز" سايتي‌نين درباري يازيچي‌سي كيمي آجي بارغارساق‌سياقي باش-سيز اتك-سيز مقالەلر يازان "مزدك بامدادان"(!) آدلي بير شخص بو ساحەده چوخ "اثر"لر ياراتميش‌دير. منيم بيلدي‌ييم قدر، آذربايجانلي‌لاردان آقا سيروس‌دان اؤنجه ايكي شخص بو "ژانر"دا اثرلر ياراتميش‌لار. بئله بير متودلا البته هر ميلت و هر كوتلوي حركته هر دامغاني ياپيشديرماق اولار. *(مجبوري حالدا اوزن بير يازي‌يا چئوريلميش بو مقالەني تام اوخوماق حؤصلەيه صاحيب اولمايان اوخوجو، بورا كيمي اؤزونو، منيم س.م.- متدوايله دونيا و آذربايجانا باخانلار حاقيندا دئمك ايسته ديگيم اساس فيكري آلميش حئساب ائده بيلر)*

حتي ميللي حركاتين منيم باخيميم‌دان (س.م.- كيمي) تام سهو ايستيقامت‌ده نظريەچي-ليگيله مشغول اولان ضيالالي‌لاريميز هاميسي **كتبي** اينسانلارديرلا و اونلارين اثرلري آذربايجان مطبوعاتي و مدرن مئدياسيندا عومومون ايختيارينداديرلار. س.م.-نين ترسيم ائتدي-يي قورخونج منظرەنين رئال اولماسي ايدعالاري‌نين ثبوتي دا اونون اؤز بوينونا دوشور.

البته آذربايجان ميللي حركاتي‌نين نشر ائتدي‌يي اون مينلرله مقالەلري شاهيد توتوب ايدعا ائتمك اولار كي، حركاتين حاضير كي دؤرونده فعال اولان نسلين بؤيوك چوخلوغونون گنج اولماسينا باخمايا‌راق، يايىلان فيكيرلرين آراسيندا مدرن و هومانيستي باخيش بير او قدر يايقين‌دير كي، دموكراتيك تفكور طرزي‌نين بير نؤوع حاكم اولماسي و توتاليتر ايدئولوژي‌لردن و قارا فيكيرلردن قطعيت‌لي فاصيله توتماقدا ميللي حركاتين سيرالاريندا ايجماع حاكيم‌دير. ميللي حركاتين ساغلام فيكيرلرله اينكيشاف ائتمەسي حاقدا بير سيرا فاكت‌لار الده وار و اونلارين ان اعتيبارلي‌سي بير مؤحتشم كيتابخانانين رفلريني دولدورا بيلن سياسي و بديعي ادبياتدير. بابك قالاسيندا قورولان ايلليك ميللي قورولتايلارين نئچەسيندن الده اولون قطعنامەلر، "آذربايجان دانيشير" مانيفستي، ايراندا سون جمهور باشكاني سئچگي‌لري عرفەسينده "خواستهاي اساسي آذربايجان" آدلي سند، وارليق، شمس تبريز، نويد آذربايجان، تريبون و بير چوخ درگي‌لرين آرشيولري، مينلرله سايت و وئبلاق، مينلرله طومارلار موراجعت‌لر و ساير.

ايران تهولكەسيزليك اورقان‌لاري و فارس شوينيسمي‌نين اداره ائتديكلريي تبليغات ماشينلاريني حئساب ائتمەدن، بوگون "سووئت"چي‌ليك و حتي روسچولوق (!) يا ديگر فورمالاردا اولان كمونيزم، سياسي دينچي‌ليك و آشيري ناسيوناليسم هر اوچو يالنيز حركاتين حاشيەسينده بعضاً هايلي-كويلي و باشقا حال‌لاردا اوتانقاجليق پردەسي آرخاسيندا گئدير.

حركاتين حاشيەسينده حيات سورەن آشيري آخينلارين بير سيراسيني اوشاقليق خستەليگي سانيب اوميد ائتمك اولار كي، اونلار حركاتين يئتگين‌لشمەسيله تام لغو اولسونلار آمما هر ديري اورقانيزمين اؤز زيانلي ميكرو بيولوژيك دوشمنلري اولدوغو كيمي آذربايجان ميللي حركاتي‌ده بو قايدادان موستثنا دئيل‌دير. آمما آقا س.م.-نين بو طبيعي خسته ميكرووارليقلاردان بير نؤوعيني سئچيب، بير قورخونج خسته دئو اورقانيزمي يارادايب، باشقا رقيب بير خستەليك يعني سوئت‌چي توتاليتر ايدئولوگياسينا برائت قازانديرماغا چاليشماسي، اصليندە ائله ميلي حركاتين هئچ اولماسا بو توتاليتريسم خستەليگيندن اوزاق اولماسينا بير ثوبوت‌دور.

1. توتاليتر ايدئولوگيا

توتاليتر ايدئولوگيا بير سيرا سيستماتيك، داخيلين اينتيظاملي اولان، دوشونولوب حاضيرلانميش فيكري استروكتوردور. توتاليتر ايدئولوگيا دونياني باشا دوشمك و آيري-آيري اولايلارا قارشي مؤقع توتماغي اؤيردەدير. توتاليتر ايدئولوگيا ديني يا دونيوي اولا بيلر. توتاليتر ايدئولوگيا موباريزه آلتي كيمي عمل ائدير، دقيق، آيدين و قطعيت‌لي اولور. توتاليتر ايدئولوگيا -لاري "دوشمن"سيز تصور ائتمك اولماز. توتاليتر ايدئولوگيا دوشمن، آراير، دوشمن تاپير و دائما

يئني-يئني آكتوئل دوشمن‌لرين ماهيتيني ايفشا ائدير. استالين دئيردي: "بيزيم داخيل‌ده دوشمن‌يميز وار، خاريج‌ده دوشمن‌يميز وار، بو مسئله‌ني بيز هئچ واخت اونودمامالي‌ييق..."

توتاليتر ايدئولوگيا حقيقت آختارمير، سياسي غرض‌لره تابعه اولان، عمل و حركت داليتجادير. توتاليتر ايدئولوگيا فرد يوخ جمعي سئوير و مركب‌ليك‌دن ساده‌ليگه دوغرو قاچير. توتاليتر ايدئولوگيا نين پالت‌ينده الوان رنگ‌لر و بو رنگ‌لرين نئانس‌لاري يوخدور، اوردا ايكي رنگ، آغ و قارا رنگلرين دوم آغ و دوم قارا نئانس‌لاري واردير.توتاليتر ايدئولوگيا شوبهه، ظن و گومان‌دان اوستون بير قطعي پلاتفورمدا گزيشير. توتاليتر ايدئولوگيا ، اينانير و ايمان اهلي‌ني، بدعت، شرك، رفض، تروتسكيسم، ليبراليسم و سازشكارليقا قارشي آمانسيز موباريزه‌يه امر ائدير. توتاليتر ايدئولوگيا دونياني حق و ناحقه بؤلور، حقي بيرمعنالي دستكله‌مه‌ينلري بيرباشا ناحق قوشونو اعلان ائدير. توتاليتر ايدئولوگيا زامان و مكان پرسپكتيوينده، استابيل‌دير و زامانلا مكان-ين ده‌ييشمه‌سي هلم-هلم اونون ديرلنديرمه سيستمي‌نه تاثير بوراخمير. نيفرت توتاليتر ايدئولوگيا اوچون عشق و عاطفه كيمي مقدس‌دير. توتاليتر ايدئولوگيا نيفرت‌دن استيمول آلير و نيفرت‌له لبالب دولو اولمايان مؤمنلري حقيقي مؤمنلر سانميز. توتاليتر ايدئولوگيا ياالنيز ميكرو كليمادا ياشايا بيلير و اوز مؤمن قول‌لاري‌نين رئال حيات‌لا ايلگي‌لريني كسيب، اونلاري ميكروكليمادا ياشاماغا عادت وئرير.

سياست يعني كومپروميس، يعني پلوراليست بير جمعيت‌ده مين بير فيكر و اراده و آرزودان كومپروميس نتيجه‌سينده بير قرار چيخارماق. توتاليتر ايدئولوگيا آمما خاليص‌ليق آختارير و كومپروميسي ساتقين‌ليق، اينحراف، ايماني ساتماق و شيرك سانير.

"٢١ آذر و بو گون" باشليقلي مقاله باشدان-باشا توتاليتر و ايدئولوژيك بير باخيشين محصولودور. بو يازي‌دا اولان ياالنيش باخيشلار و زورناني سهو طرفيندن چالماغا جهدلر گئنيش و چوخ شاخه‌لي‌دير. بو مقاله‌ده سايسيز-حئسابسيز و رنگارنگ دوشمنلر ايفشا اولوب، هاميسي نيفرتله ياد اولورلار. نادير حال‌لاردا دوشمن‌لرين ماهيتي اوخوجويا تقديم اولونور و چوخ حال‌لاردا "المعني في بطن س.م." قالير. مقاله كونكرت‌ليك‌دن اوزاق و موبهم دير. بوتون مقاله‌ده **__بيردنه اولسون سيتات يوخدور__** و مؤلف اؤزونون نيفرت كامپانياسي اوچون نظرده آلديغي قوربان‌لاين سايي، نفوذو و يايقين‌ليغي حاقدا بير ديرلنديرمه ده وئرمير. مقاله‌نين مؤلفي اؤز فيكيرلريني ايثباتاً دئمك يئرينه، تماماً نفي‌له اونو-بونو ايتهام‌لاماقلا مشغول اولور. مؤليف آغ و قارادان ساواي بويا تانيمير. سيد جعفر پيشه‌وري‌ني، مقاله‌بويو دوم آغ عولوي‌لشديرير، محمد امين رسولزاده و ائلچي بي‌ي قاپ قارا دوشمن اوبرازيندا قلمه وئرير. مقاله نين ايندويد طرفيندن يازيليب، بير فردين فيكيرلريني ايفاده ائتدي‌يي ووړغولانمير، "منجه"، "بلكه ده"، «اولا بيلر"، "اولا بيلسين كي" و بو نلار كيمي احتياط قيدلريندن ايستيفاده ائتمير، "حق"ين مؤمن جارچي-سي و "خير" موجاهيدي كيمي "ناحق" و "شر" قوشونونا قارشي آمانسيز هجوما كئچير. س.م.-نين ذهن‌ينده قوراشميش شر قوشونونون تركيبي اينسان‌دا حئيرت دوغورور: موسلمان شرقين فخري، داهي محمد امين رسولزاده، آذربايجان‌ين ائكس پريزيدنتني مرحوم ابولفضل ائلچي‌بي، پروفسور جميل حسنلي، شيمالي آذربايجان، توركيه جمهوريتي، توركچولر، "پان توركيستلر"، آنتي سووئت‌لر، بيزي توركلشديرمه‌يه چاليشانلار، "آذري" سؤزونو ايشلتمك‌دن ايمتيناع ائدنلر، ديليميزي استانبول‌لاشديرانلار، نه موتلو توركوم دئينلر، تورك خانلاري، آمئريكادا رسپوبليكاچي پارتيانين عضوي اولان آذربايجانلي (لار؟) و سايير. جناب س.م. البته بير خير قوشونون تركيبي‌ني ده اوخوجويا تقديم ائدير كي چوخ اوره‌ك آچان دئيل. بو قوشونون تركيبي-نه ايشاره ائتمك اوچون ائله اوردا "سووئت"ين اولدوغونو ووړغولاماقلا من كيفايت‌لنيرم.

2. فعل، قول، فيكير

مدرن جمعیت‌ده (جامعه‌ده) اینسانلارین اوره‌ك‌لرینده نه یه **اینانديقلاري**، **نه دوشوندوكلري** اونلارین اؤز مسئله‌لري دیر سه، جمعیت اونلارین **فیكیرلري**نین سربست سؤیله‌نمه حاقيني قوروماغا ضمانت وئرير و اینسانلار یالنیز اونلاردان باش وئرن **عمل‌لر** اوچون مسئولیته جلب اولا بیلرلر. فیكیر آزادلیغي یالنیز مستثني حال‌لاردا قانون طرفیندن محدودلاشدیریلیر. آوروپادا بو محدودلاشمانین نومونه‌سي كیمي بیر سیرا اؤلكه‌لرده میللي و ائتنیك قوروپلاري تحقیر ائتمك و یا هولوكاستي اینكار ائتمه‌یه ایشاره ائتمك اولار. البته بیر عومومو قایدا كیمي ماكسیمال سؤز آزادلیغيني تأمین ائتمك، بوتون دموكراتیك سیستم‌لر اوچون ائلمنتار بیر وظیفه ساییلیر. بو آرادا اینسانلارین اؤز طایفا، دیل، دري رنگي و سایير میللي خصوصیت‌لریني "نورم" سایيب، باشقالاریني "یاد" و چوخ حال‌لاردا اونلارا آشاغي گؤزله باخماق بیر خسته‌لیك اولسادا، آشاغي-یوخاري عوموم بشري بیر خسته‌لیك‌دیر. ایشاره ائدیم كي اسكیمولاردا اؤزلریني دونیانین ان اوستون و آللّه طرفیندن سئچیلمیش ائتنیك قوروپو حئساب ائدیرلر. دونیانین ان دموكراتیك و اینكیشاف ائتمیش اؤلكه‌لرینده یاشایان سویداشلاریمیز دا بو خسته‌لیگین اؤز یاشادیقلاري محیطلرده حیس ائتمیيه بیلمزلر. بو خوشا گلمز فاكتین اهمیتي نه دیر؟ بو فاكت اوردان ماراخلي‌دیر كي اینسان‌ین بیر مركب مخلوق كیمي پتانسیلیني بیزه آچیر و بیز سیاسي فعالیت‌لریمیز و سیاسي آمالیمیزي رئال‌لیقلارین اساسیندا قورماق نامینه، ایران‌دا فارس میللتي‌نین ایسوئچ و آلمان میلتي‌نین هله چاتمادیغي ذیروه‌لره چاتاجاغينا اومود بسله-مك كیمي خولیارلارا آلوده اولماقدان اؤزوموز قورويار بیلریك.

باشقا سؤزله دئسك هئچ كس عاغلینا گتیره بیلمز كي یاخین یوز ایل‌لیك‌لرده فارس میلتي اؤزونو دونیانین سئچیلمیش و اوستون عیرقي اولماق خولیاسیندان ال گؤتورسون. دونیایه ایلك "ولایت فقیه" سیستمي‌ني هدیه ائتمیش ایران‌دان آوروپایا پناه گتیرمیشلرین، اؤز عیرقلریني آوروپالي‌لاردان اوستون سایماق مودعالارینا بیز چوخ شاهید اولوروق.

بیرده ووغولاییم كي، ایراندا، بیز كؤنلوموز هر نه قدر ایسته سك ده، فارس میلتي‌نین اؤزو حاقیندا خولیالي فیكیرلریني ده‌ییشمه‌یه یاخین یوز ایل‌لیك‌لرده قادیر اولا بیلمه‌یه‌جیيك. البته دونیادا هئچ جیدي سیاسي قووه، اهالي‌نین فیكیرلریني ایدآل سویه‌ده یا ایدآل بیر مودل اساسیندا ایصلاح ائتمه‌یي اوز پروقرامینا قویمامیشدیر. سیاسي بیر پلاتفورم هر زامان وطنداشلارین فیكیر یا پسیكولوژي ساغلاملیغيني ایده‌آل سویه‌یه قالدیرماق اوچون یوخ، اونلارین یاشاییش سویه‌سیني قالدیرماق و معیشت مسئله‌لریني چؤزمك‌له اینسانلارین خوشبخت یاشاییشي اوچون شراييط یاراتماق اولور.

دئمه‌لي (خوشوموز گلسه‌ده، گلمه‌سه‌ده) فارس میلتي‌نین منسوبلاري طرفیندن، آللّه‌ین پیغامي‌ني ایسلام پیغمبرینه چاتدیران میكائیل و جبرائیل آدلی ملك‌لرین‌ده آریایي و فارس اولدوغو یا یوزلر ایل عؤمر ائتمیش "سلمان پارسي" آدلي بیرینین وجودنا اینانماق كیمي آبسورد سؤزلري ائشیتمه‌یه اؤزوموزو حاضیر وضعیت‌ده ساخلامالي‌ییق. بو باخیمدان هم فارسلاین و هم اؤزوموزن خسته‌حال اینسانلاریمزدا اومید صحتي اولان‌لار اوزون مودت مدني ایش یا سوسیال تراپي‌ایله چالیشا بیلرلر، آمما بو نؤع خسته‌لیگ‌ین درماني سیاسي حركات و بیزیم میللي حركاتیمیزین باجاریقي و گونده‌لیگ‌یندن چوخ-چوخ كنارلاردا یئرلشیر.

بیزي میللت كیمي محو ائدیب و یئر اوزوندن سیلمك ایسته‌ین، محمود افشار، ذبیح بهروز و ورجاوند كیمي‌لرین خسته بئین‌لري‌نین محصول‌لاري یوخ، ایكي رژیم‌ین قهریه قووه‌لري‌نین گوجوایله حیاتا كئچن قانوني و غیر قانوني میلیي آپارتاید رژیمي دیر. حتي بیز آریا پرست فارس راسیست‌لري‌نین فیكیرلري و پروژه‌لري‌نین قانونا چئوریلمه‌سي خطیني آچیق آیدین گؤرسك ده، بیز خسته بئین‌لرین تراووشاتي یوخ، كونكرت قانون‌لار و حاكیم رژیم‌لرین قهریه

قووه‌لري‌نين حيمايه‌سيله بير ديل‌لي مملكت يارادماق **اجرايي پروژه‌لري‌نين** قورباني‌ييق. سؤز يوخ كي بو اجرايي پروژه‌لر بير سيرا نظري پروژه‌لرين محصول‌لاري‌ديرلار. آمما بيز هئچ حالدا كيمسه‌نين فيكير آزادليق‌لاريني حتي او فيكيرلر بيزه قارشي و چوخ قارا و غئيري اينساني فيكيرلر اولسادا محدودلاشديرا بيلمه‌ريك. نئجه كي، غرب أؤلكه‌لرينده ده يابانجي-لاري أؤلكه‌دن چيخارماق بير چوخ عيرقچي قووه‌لرين آراسيندا وار و اونلارين طرفيندن تبليغ اولونور آمما مادام كي بو فيكيرلر، دؤولت سياستينه چئوريلمه‌ييبلر ساده‌جه اينسانلارين او فيكيرله ماليك اولماغا تام حاقلي اولدوقلاري فيكيرلرين بير حيسه‌سي كيمي گؤرونمه‌لي-ديرلر. بو حق هم حاكيم ميلت و هم غئيري حاكيم ميللت‌لره منسوب اولان شخص‌لر و قوروپلارا عاييددير.

بيزيم ايسته‌ييميز قادينلار اوچون ماعاشين هاميسي و قدرتين ياريسي اولدوغو كيمي، ايراندا غئيري فارس ميللتلره ده سايلاريلا متناسيب، قدرت و مادي ايمكانلارين تضمين اولماسي‌دير. هابئله بيز هم فارسلار و هم غئيري فارسلار اوچون ايراندان كناردا أؤزلرينه قاييل اولدوقلاري معنوي دونيا ايله هر طرفلي و هر سويه‌ده علاقه يا راتماغي هم لئقيتيم ساييريق و هم فدرال عوموم ايران‌ين ايقتيصادياتي و دونيادا نفوذونون آرتماسي اوچون فايدالي و حتي واجب. بيز فارسلارين افغانستان و تاجيكيستان فارسلاريله همكارليق و هر سويه‌ده علاقه‌لريني "پان فارسيسم" آدلانديرميريق. بيز فارسلاري دونيانين بير نومره‌لي ميلتي اولدوغون ايدعا ائدنلرين آغزيني باغلاماق ايسته‌ميريك. آمما بيز ايراندا بير ديلين رسمي اولماسيني غئيري دموكراتيك و دؤزولمز ساييريق. بو ايكي ايش نه موقاييسه اولوناسي دير و نه بير جينس‌دن. بير حالدا سؤز، وطنداش‌لارين ويجدان و فيكير آزادليغي‌ندان گئدير اوبيري حالدا، بير قانلي و قانسيز گئنوسايددان.

حؤرمتلي سيرس مددي بو ايكي مسئله‌نين فرقينه وارمادان بوتون مقاله‌سينده ايكي بؤيوك سهوي هر پاراقراف دا تكرار ائتمكله، اوخوجونو أؤز بي‌خبرليگي‌نين درجه‌سيله حئيرتلنديرير.

a) س.م. أؤز كيم ليگيني تعريف ائتمكده "آذري" و ان اوزاقي "آذربايجانلي" سؤزونه "تورك" سوزنو قاتسا يا صيرف "تورك" سؤزوندن ايستيفاده ائتسه، "پان توركيست" آدلانديرير. بو آقا حتي بير يئرده اولورسا بو هيستريك نيفرت ياغديرما كامپانياسي‌نين قوربانلاريندان نقل ائده بيلمير كي اونلار " تورك ديللرينده دانييشان بوتون خالقلارين ... توركيه‌نين حيمايه‌سي آلتيندا واحيد دؤولتده بيرلشمه‌سي"ني ايسته‌ميش اولسونلار.

b) س.م.- يوخاريدا ايشاره ائتدي‌ييم كيمي، سون ايللر فارس ايدئولوگ‌لارين شعبده-بازليغيني كوپييه ائديب و 85 ايل ايراندا اعمال اولان آپارتايد رژيمي‌له بير سيرا آذربايجانلي‌نين بگنمه‌ديگي **فيكيرلر** آراسيندا پاريتت يارادير (قرينه دوزلدير). سانكي بيز هيتلرين هولوكاستيلا هانسي سا يهودي‌نين يا يهودي قوروپلاري‌نين خوشوموزا گلمه‌ديگي فيكيرلري موقاييسه ائدك. س.م. أؤز كاتالوقوندا بو داهيانه قرارا دا گلير كي گويا توركچولر بيزيم ميللي حركاتي "محو ائتمک ايچون جدی حرکته کئچميشديرر" تصوور ائدين كي، بير جنوبي آفريقالي "س.م." تاپيليب و بير سيرا آنتي آپارتايد فعال‌لاري‌نين **فيكيرلري** اساسيندا بو قرارا گله كي 1948 -1994 فاصله سينده آپارتايد دؤوروندە آپارتايد رژيمي‌له بو فعال‌لارين **فيكيرلي** آراسيندا پاريتت قوراشديراردي! س.م.- 10 صحيفه‌ليك مقاله‌سي‌نين بويونجا تهران آپارتايد رژيمي‌له **فيكيرلريني** به‌ينمه‌دي‌يي آذربايجان آكتيويست‌لري آراسيندا موقاييسه آپارير و هئچ بير يئرده بو ايكي فنومن‌ين بير جينس‌دن اولماديغي‌نين فرقي‌ني آنلاديغينا دايير بير ايشاره ده ائتمير. آشاغي-داكي جدوله ديقت ائدين:

أؤلكه‌ده قدرتین پایلانماسي			
دؤولت آپاراتي و حکومت رهبرلري	اهمیت	اهمیت	موخالیف، سیاسي پارتیالار، ضیالي‌لار و فردلر
نیت، دوشونجه ؟	% 0	% 0	نیت، دوشونجه ؟
سؤز: دؤولتي تبلیغات، مئدیال دومینانس	% 10	% 2	سؤز: سانسور محدودلاشدیریر، شایعه‌لر، محفیل و عائیله داخیلي صحبتلر، ضعیف مئدیال اورقانلار
دؤولتین اجرا ائتدیيي سیاست: دؤولت رسمي دیل اعلان ائدیر، تحصیل سیستمي‌ني کونترول ائدیر، وئرگي‌لر، طبیعي ثروتلر، اردو و پلیس قووه‌سي الینده‌دیر و ساییر.	% 88	% 0	نه اوشاغي‌نین آدیني سربست سئچه بیلیر، نه ترحیم مجلسي‌نین اعلاني أؤز دیلینده اولور و نه قبیر داشي

وورغولامالي‌یام کي، بو جدول تام سوبئکتیو اولاراق، ساده‌جه دئدیکلري‌مه بیر نؤوع ایللوستراسیا کیمي گؤرونمه‌لي‌دیر. اصلینده نه‌دن 88% ونه 78% یوخ سوآلینا منیم جاوابیم یوخدور. بوردا منیم دئمك ایسته‌دیيیم بودور کي، موخالیفت‌ین فیکري چوخ آز، حاکمیت ایدئولوگ‌لاري‌نین فیکري بیرآز آرتیق و اساس اینسان‌لارین طالعینه تأثیر قویون دؤولت‌ین ایجرا ائتدیيي سیاست و کونکرت تدبیرلریدیر.

س.م.- مقاله‌سینده بگنمه‌دیگي ایفاده‌لره ایشاره ائدیب، جوره-به-جوره دوشمن‌لر تاپاندا، معلوم ائتمیر کي مظلوم آذربایجان میلتي‌نین میللي حرکاتي‌له موقاییسه‌ده بو دوشمن قوشونو نه کمیته و گوجه صاحیب‌دیر. ساده جه اونون 10 صحیفه‌لیك یازي‌سیندا، 108 یئرده تقدیم ائتدیيي دوشمن سیاهي‌سي‌نین ترکیب‌یندن ائله معلوم اولور کي حؤرمتلي س.م.- هئچ اولماسا بو مقاله‌ني یازاندا آذربایجان میللي حرکاتیندا هریانا باخدیقدا "دوشمن" گؤرور. شخصاً من مینلر الي قلم توتوب آغزي سؤز توتان آذربایجان آکتیویست‌لري آراسیندا خوشا گلمز ایفاده‌لر و شعارلارین شاهیدي اولوب اونلاري تنقید ائتمیش[1] بیر شخص کیمي بو خسته حاللاري کمیت باخیمیندان چوخ محدود و تأثیر دایره‌سي باخیمیندان داها محدود گؤرورم. آذربایجانلی الي قلم توتوتان‌لارین آراسیندا نقاتیو و دستروکتیو فیکیرلرله، پوزیتیو و کونستروتیو فیکیرلري اوخشار فارس قوروپو ایله موقاییسه اوچون "گوگل" آختاریش موتوروندان یاردیم آلدیم. نتیجه آشاغي‌داکي جدولده نومایيش اولور:

12 یانوار 2009 ساعات 18، گوگل			
ایفاده	سایي	جمع	%
"مرگ بر"	770000	1473000	52
"زنده باد"	703000		48

[1] تصادوفاً حاضیرکي یازیدان قاباخکي مقاله‌م ائله بو مؤوضوعدا اولموش‌دور: "فیکیر موباحیثه‌سي یوخسا شخصیت ترورو" بیرده تریبون 4-ده "منفي منم-منم لیك موسابیقه‌سي" و بیر نئچه باشقا مقاله‌لر

5	28813	3	اؤلوم اولسون "
		1410	" اولوم اولسون"
95		27400	" یاشاسین"
98,6	33253000	**32 800 000**	"leve" (ایسوئچجه)
1,4		**453 000**	”ner med” (ایسوئچجه)
99,3	3183200	**3 160 000**	"yaşasın"
0,7		**23 200**	"Ölüm olsun"

گؤروندویو کیمي گوگل‌ین اساسیندا فارس دیل‌لي یازیلاردا نقاتیو ایفاده، اساساً گونئي آذربایجان آکتیویست‌لرینین طرفیندن یازیلمیش عرب الیفبالي تورك دیل‌لي ادبیات‌دا اولان اوخشار رقمدن 10 قات آرتیق‌دیر. جدول اؤزو اؤزلویونده ماراخلي‌دیر. و لاتین الیفبالي آذربایجان تورکونون داها هومانیستي کاراکتره مالیك اولمالي و حتي ایسوئچ‌دیللي یازیلارین یاریسي قدر نقاتیو و دستروکتیو اولاراق اونا-بونا "اؤلوم" نیثار ائتمه حال‌لاري دیر. بو مقامدا فرانسالي شرقشناس رنه قروسه‌نین تورکلر حاقیندا بیر قضاوتي ایستر-ایسته‌مز یادا دوشور: **"تورك‌لر موثبت فیکیرلي (پوزیتیو) اینسان‌لار‌ایدیلار و هر نؤوع رجزخوانلیق و خولیادان اوزاق"** (تریبون 2، ص 171، چهره آسیا، ص 61-69) من تصور ائدیرم کي، آقا س.م.-نین نیفرت‌دن باغلادیغي کاتالوقون سوبییئکتیولي‌یینی گؤسترمك اوچون بو جدول تك باشینا کیفایت‌دیر و من مقاله‌مین ایلك حیسه‌سینده دئدي‌ییم کیمي، مقصدیم میللي مفکوره-میزده یالنیش‌لیقلارلا اوزلاشماقدیر. س.م.-نین مقاله‌سین اوخویان هر اوخوجویا بئله ایلقا اولور کي گویا میللي حرکاتین سیرالاریندا یالنیز اؤلوم و نیفرت‌دن سواي بیر مؤوضوع تارتیشیلمیر.

3. زامان و مکان

سیاست اگر زامان و مکان چرچیوه‌سینده، مصلحت‌لر و مومکون‌لري آغیر-یونگول ائتمك و چوخ واخت، پیس‌لر آراسیندا آز پیس اولان آلتیرناتیوي سئچمکدیر، توتالیتر ایدئولوگیا ، زامان و مکان فرقینه چوخدا وارمیر. آدیني چکدییم مقاله بوتونلوکله بو سجیه‌ني اؤزونده گوستریر و باشدان-باشا زامان و مکان آدلي فاکتورلارا تام لاقید یاناشیر. سیاست‌ده ابدي دوشمن‌لر یوخدور، و ابدي اولان یالنیز اهالي‌نین منافعي‌دیر. یوزایل‌لرله بیر-بیرلریله قانلي موحاریبه‌لرده اولموش آوروپا میللتلري بوگون یئني بیر دونیادا، یئني منافع اساسیندا باریش ایچینده یاشاییرلار. بو پرینسیپي نظرده آلمادان، بوگون آلمان-روس یا آلمان-پولشا موناسیبت‌لرینی گؤرن اونلارین 60 ایل اؤنجه هانسي آمانسیز موحاریبه‌نین طرفلري اولدوغونو آغیلینا سیغدیرماسي غیر مومکون بیر ایش اولا بیلر. بونونلا موقاییسه‌ده نیفرت و عیرقچي‌لیگه دایانان هایستان ایدئولوگیاسي بوتون آذربایجان‌ین قانیني بئله تؤکسه‌ده هله هیستریك آنتي تورك نیفرت کامپانیاسیندان ال چکه بیلمز.

زامان و مکان سیاست‌ده سون درجه اهمیت‌لي فاکتورلاردیر. 1970-جي ایللرین سونو و 1980-جي ایللرده ایراندا اسلام روحانیتي آمئریکا و غرب دوولتلرینه قارشي موحاریبه آپاردیغي

حالدا، ایران شرقینده یئرلشن افغانستان مکان‌یندا آمئریکا اسلام روحانیت‌ینین روسلارا قارشي آپاردیقلاري جیهادي لوقیستیك و مالیه باخیمیندان تام تامین ائتدي. یا ائله همن ایللرده آمئریکانین سیلاحداشي اولان بین‌لادئن باشقا بیر زاماندا آمئرکانین أوزونه قارشي بوتون دونیادا جیهاد اعلان ائتدي.

زامان و مکان آوارەسي اولماق (desorientation) خستەلیگینه دوچار اولموش س.م.-نین مقالەسي‌نده زمان و مکان ایدئولوگیادا اولدوغو کیمي ثابیت‌دیر. اونون تقدیماتیندان معلوم اولور کي، 1945-1946 دؤرو زامان کیمي و ایرانلا گؤنئي آذربایجان مکان کیمي دونوب و ابدیته کیمي بیزیم دیرلندیرمه سیستمیمیز و دونیا گؤروموشوزده اعتیبارینی ساخلاماقدا اولاجاقدیر. آشاغي‌داکي جدولدن ایرەلي گلن کیمي روسلارین غرب و بیزیمله مناسیبت‌لري أوتن 100 ایل عرضینده بیر-بیرلیله تام و موختلیف ماهیتلي دؤورلره مالیك اولموشدور. بو البته سیاسي باخیشلا بئله گؤرسنیر یوخسا اگر کومونسیت ایدئولوگیاسیلا بو موناسیبت‌لره باخساق، ایکینجي دؤردن باشایاراق، بیر نؤوع دائمي کمونست-کاپیتالیست آنتاقونیستي قارشي-دورماسي‌نین حاکیم اولمالي‌سیني گؤرمك اولار. یا اگر دیني ایدئولوگیا پرسپکتیویندن باخساق گرك نه اینکي بو تون بو دؤورلري، بلکه سون مین ایل‌لیك روس-غرب و روس-موسلمان موناسیبتلریني، شرق اورتودوکس کلیساسي‌ایله غربین کاتولیك و پروتستان کلیسالاري‌نین باریشماز و دوشمن موناسیبتلري کیمي سجیەلندیرك.

1	30 دکابر 1911	روسلارین تبریزده ثقفه الاسلام و دیگر مشروطه رهبرلریني دارا آسماسي
2	28 آپریل 1920	لنین‌ین شخصي امري و خصوصي سیفاریشلریله سرگئي میرونوویچ کیرووون رهبرلیگ ائتدیيي 11-جي قیزیل اوردونون آذربایجاني اشغال ائدیر. اشغال 71 ایل دوام ائدیر.
3	23 آووقوست 1939 مولوتوف-ریبندروپ موقاویلسي 22 یوني 1941 بارباروسو عملیاتي و آلمانین سووئتلره هجومو	روس آلمان دوستلوق دؤرو
4	22 یوني 1941 22 فورال 1945 یالتا کنفرانسي	روس آلمان موحاریبەسي
5	22 فورال 1945 یالتا کنفرانسي الي 2 ماي 1945 برلین‌ین روسلارا تسلیم اولماسي	روس-آمریکا-اینگلیس دوستلوغو
6	11 دکابر 1945	روسلارین میللي حوکومته موثبت مؤوقعده اولماسي
7	25 ماي 1946	روسلارین میللي حوکومتي غربه ساتماسیندان سونرا قوشونلاریني آذربایجاندان گئري چکمەسي
8	24 juni 1948 – 12 maj 1949 برلین بلوکاداسي	سویوق موحاریبه دؤور باشلاییر
8	9 november 1989 برلین دیواري‌نین ییخیلماسي	ایقتیصادي امکداشلیق و ژئوپولیتیك مؤوقعلر اوزره رقابت

9	20 يانوار 1920	روس سوۆئت قوشونلاري‌نين 20-جي عصرده ايكينجي دفعه باكيا هجوملاري و دينج اهالي‌نين قتل عامي

بو جدول ده گؤردويوز كيمي س.م. بير واقعه‌ني معين بير زامان و مكان‌دان سئچيب بوگونه كيمي (و يقين ابديته كيمي) روسلارا بسله ديگی محبتلي ياناشما طرزينه اساس قرار وئرير. آقا س.م.- توركيه‌يه گلديكده ده الده اولان آلترناتيولردن بيريني توركيه‌يه بسله‌ديگي نيفرت و غضبه اساس گؤتورور. من 3 آلترناتيوه اشاره ائديره‌م:

1	**آوگوست آيي‌نين 2 سي 1918 تورك قوشونلاري غربي آذربايجاني ائرمني-آسوري قتل عاميندان نيجات وئريرلر:** "شهرده قتله مشغول اولان ائرمني فدائي‌لر و جيلولارا، بو خبر [عثمانلي قوشونونون شهره داخيل اولماسي خبري] آمان وئرمه‌دي. اونلار يا سولدوزا ساري قاچديلار يا شهرده بعضي يئرلرده گيزلنديلر. عثمانلي آتديلاري دا يوردشاه دروازاسيندان شهره داخيل اولدولار. او آندا يازيق مسلمانلارين حالي آدامدا رحم دوغوروردو، آغ ساققال‌لار شادليق و سئوينجلريندن آغلاييب، دهشتلي فاجعه‌لردن خيلاص اولدوقلاري اوچون يئره سجده ائديب شوكر ائديرديلر. سايير طبقه‌لر كه چوخو ماتملي و عموميتله ستم چكميش و تالانميش‌ايديلار، آغلايا-آغلايا آغير تاثير ائديجي حاللا عثمانلي قوشونونو قارشيلاييب اؤزلريني اونلارين آتلارينين اياغي آلتدينا آتيرديلار. هر طرفدن آغلاماق سسي گليردي.... مسيحي‌لر بيرزامان اؤنجه شئي‌لريني تانيش اولدوقلاري مسلمانلارين ائوينه داشييب، يونگوول و قيمتلي شئيلريني اؤزلريله آپارميشديلار...." (رحمت الله خان معتمدالوزاره (معتمدي)، ارومیه در محاربهٔ عالم سوز، نشر شيرازه، تهران، 1379، ص ص 195-196)
2	16 سنتيابر 1918: نوري پاشانين اسلام قوشونو باكي‌ني ائرمني قتل عاميندان قورتارير
3	1945-1946: گونئي آذربايجاندا ميللي حوكومت دؤورونده، توركيه ميللي حوكومتي آذربايجان توركونون وارليغيني قورويان وارليق كيمي يوخ بلكه شرق بلوكونون بير سوبيكتي كيمي گؤرور.

گؤروندويو كيمي جناب مددي هم توركلره نيفرت ياغديرماق و هم روس سئورليك اوچون، تاريخي فاكت‌لار و منطقي متديكادان يوخ، اسير اولدوغو ايدئولوگيا مؤوقع‌يندن چيخيش ائده‌رك، يوخاريداكي ايكي جدول‌دن اونا لازيم اولان پريودلاريني سئچميش‌دير.

س.م. بوگون آمئريكا و غرب دؤلتلريله آذربايجان مونا‌سيبتلريني آذربايجاين بوگونكو مونا‌سيبتلري اساسيندا يوخ، اؤزونون نامعلوم و سوبيكتيو سبب‌لردن سئچديگي بير تاريخي زمان و جغرافي مكان اساسيندا اولمالي اولدوغونو ايدعا ائدير. من بوردا بو سئچيمين سوبيكتو اولماسين ووزغولامالي‌يام. ميثال اوچون اگر بيز غربي (و ائله‌جه ده دونياني) ابديته كيمي هانسي زامان بؤلومونده بيزه بسله‌ديگي موناسيبت‌لر اساسيندا گؤرمه‌لي‌ييك، اوندا نه‌دن ائله 1945-1946 - جي ايللر پريودو و گونئي آذربايجاني سئچيريك؟ نظره آلساق كه اينگليس و ساير غرب دؤولتلري مشروطه اينقلابيندا روسلارلا رقابت اساسيندا، مشروطه حركاتينا منفي باخميرديلار، اوندا آيا بيز مشروطه دؤورونو سئچسك، يئنه‌ده غرب بيزيم ابدي دوشمن رولونا ماليك اولوب قالاجاقدير؟

س.م.-نين مكان‌دان آنلاييشي‌دا ايدئولوگيادان دوغما كاراكترلي‌دير. شيعه بوتون يئر كوره‌سي اوزره اهلي سنتي اؤزونه دوشمن سانديغي يا كمونيسمين ليبراليسم‌له دونيانين هانسي گوشه‌سينده اولدوغوندان آسيلي اولمايان آنتاقونيسمي كيمي، س.م. اوچون ده، گونئي آذربايجان مكاني‌نين 1945-1946-جي ايللرده بيزه وئرديگي دوست-دوشمن سياهي‌سي قوزئي آذربايجان اوچون ده اعتيبارلي‌دير! معلوم دئيل اگر 1945-1946 پريودوندا (و اوندان ايللر سونرادا) شاه رژيمي غرب ايمپرياليستلري‌نين ال آلتي‌سي ايدي، اوندا شيمالي آذربايجان رهبرليگي‌ده 1920 (و اوندان سونرا) اؤز آزادليغي يولوندا موباريزه‌سيني غرب ايمپرياليستلرينه- مي قارشي يؤنلتمه‌لي‌ايدي؟!

سويوق موحاريبه دؤورونده، اؤز وارليغيني و وطنداشلاري‌نين تهلوكه‌سيزليگيني قورماق مسئوليتي داشايان توركيه دؤولتي غرب بلوكونا (1952-دن ناتو موقاويله‌سينه) قوشولموشدور. بو بلوكدان توركيه نه دن آنتي سووئت سياستي آپارمامالي‌دير؟

گؤره‌سن بيز بوگون غربين دؤولتلريله موناسيبتلريميزي نه اساسدا قورمالي‌ييق؟ بوگونكو رئال‌ليق‌لار و بوگونكو منافع‌يميز يا اؤزباشينا و سوبيكتيو سبب‌لردن سئچدي‌ييميز هانسي‌سا ماضي بير زمان‌دا دونيانين رئال پوليتكاسيندا مؤوجود اولموش بلوك‌لانمادان گلن مودل اساسيندا؟ روسيه‌يه گلديده تصوير داها موركب اولور:
1804، 1813، 1828، 1906، 1909،1920، 1945، 1946 و 1990. بو ايل‌لرين هانسيني بيز ابديته كيمي دوام ائده‌جك روسلارلا موناسيبتلريميزي تنظيمله‌ين سياستلرين يول گؤستريجيسي كيمي گؤتوره‌جييك؟

4. "فوندامنتال" زامان

سياست و دونيايه سياسي باخيش زامانلا آدديملايير. بوگونكو دوشمن‌لر، صاباح ياخين امكداشلار و ايقتيصادي پارتنرلره چئوريليرلر. دونن‌ين سياسي پروقراملاري و دوكتريناللاري بوگون واختي اؤتموش و يئترسيز ساييليرلار. هر نسيل، هر سئچگي‌ده سئچيجي‌لرين اراده-سيني تمثيل ائدن يئني ايقتيدار سئچير، هر گون مئديادان سس‌له‌نن سياسي كومنتاتورلارين فيكري اوندان قاباخكيندان فرقلنير. ان اساس بودور كي، بوتون نسيل‌لر اؤز موقدراتلارينی معين‌لشديرنده لازيمي اينتلكت و ذكا صاحيبي كيمي عاقل و بالیغ سانيليرلار. ايدئولوگيا آمما فوندامنتال بير زمان كسيگينه دايانير. يهوديت، مسيحيت و اسلامين "دوران صدر اسلام" كيمي آدلارلا تانينان فوندامنتال پريودلاريني و بو پريودلارين محشر برپا اولانا قدر كئچرلي اولان ادبيات، عنعنه و ييغيلميش شيفاهي روايت‌لر (ايسلام دا اولان بير ميليون حديث) و ساييري تانيريق. كومونيزمين ده "دوران صدر"ي بيزه تانيش‌دير. ماركس و انگلس‌دن باشلاياراق، لنين، استالين و مائوتسه تونگ‌ين يازيلي اثرلري، آتديقلاري آدديملار، اونلاردان نقل اولان سيتات‌لار، بديعي ادبيات و صنعت اثرلرينده اونلاردان ترسيم اولان سيمالار، هاميسي هرزامان بو ايدئولوگيالارا اينانان مؤمنلرين و اونلارين ياراتديقلاري سيستملرين "بوگون"ونه آغير و بوغوجو گؤلگه سالماقدا اولموشدور. بو ديني و دونيوي ايدئولوگيالارين كئچميش بير زاماندا ياشاميش رهبرلر و باش وئرميش حادیثه‌لره موناسيبت‌لري، هئچ طرزله مدرن اينسان‌ين تاريخه باخديغي متودا بنزه‌مير. تاريخ اولوب كئچنلري هر بير مستقيل تاريخچي‌نين گؤزو ايله گؤرور. آمما ايدئوگيا متولي‌لري بوگونكو نسلي اؤز هژمونلوق و سلطه‌سينده ساخلاماق اوچون اؤتوب-كئچنلري پالئتي‌نين آغ و قارا رنكلريله بويايير و بير سيراسيني لعنت اوخوماق، باشقلاريني تقديس ائتمك اوچون كوتله‌لره تقديم ائدير. اصليندە هر نسل اوندان قاباخكيندن داها ساوادلي، داها بيليكلي اولمالي دير. بئله اولماديغي حالدا، طلبه‌نين معلميندن و بوگونكو نسلين اؤتن نسيلدن آز بيليگه ماليك اولدوغو تقديرده گره‌ك زامان كئچديكجه علم توكنسين!!

س.م.- اوچون آذربایجان میللي حوکومتین قورولما دؤورونده، روسلارین حیمایه‌چي رولو بیر نؤوع "دؤوران صدر" هیبت‌ینده گؤرونمکده‌دیر. اوزاماندان بري ده‌ییشن فاکتورلارین سیاهي-سینه دیقت ائدین:

a. بلشویك و کمونیست روسیه، یئرینی سویقونچو کاپیتالیست بیر سیستمه وئریبدیر.

b. غرب نه ایراني ایداره ائدیر و نه حیمایه و نه حتي ایرانین دوستو سایلیر. ایران آمریکا دوشمن‌لري‌نین بیرینجي سیراسیندادیر.

c. روسیه و ایران دونیادا حاکیم اولان ایکي آنتاقونیست بلوکین حیصه‌لري یوخ، بیرچوخ مسئله‌لر و خصوصي‌له بؤلگه‌نین یئني ژئوپولیتیك منظره‌سیني ترسیم ائتمکده، بیر جبهه‌نین عضولري کیمي عمل ائدیرلر: چئچنستان، قاراباغ و گورجوستان بو مدعانین دانیلماز ثوبوت‌لاري‌دیرلار.

d. تورکیه داها ایرانلا برابر غرب بلوکوندا یوخ، ایرانلا دوشمن مؤوقع‌ینده اولان غرب و حتي اسرائیل‌ین متحدي‌دیر. تورکیه هابئله کئچمیش‌دن فرقلي اولاراق مستقیل سیاست آپارماق عزمي و باجاریقیني آمئریکا-عیراق موحاریبه‌سینده مستقیل قالماسیله گؤسترمیشدیر.

e. قلوبال سویه‌ده داها مرکزي دؤولت‌لرین اؤز اهالیسیني قتل عام ائتمه‌سي "داخیلي مسئله" سایلمیر. هابئله دونیا ایکي اساس بلوك یوخ، بیر نئچه موهوم گوج بلوکلاریندان عیبارتدیر.

باشقا سوآل بودور کي بیز 1945-ده روسلارین تبریزه یوللانمیش تهران قوشونلاري‌نین قزوین‌ده یولونو باغلاماغي اساس گؤتورمه‌لي‌ییك یا 1946-دا قوام‌لا نفت آلوئریندن گؤزله‌دي‌یي منافع اساسیندا میللي حوکومتي تهران هجومو قارشي‌سیندا سیلاح‌سیز بوراخماسیني؟ (یادیزا سالماق ایستیرم کي استالین‌ین 8 ماي 1946 تاریخلي مکتوبو بوتون آیدینلیغي‌ایله روسلاین میلي حوکومتي تهران رژیمي قارشي‌سیندا سیلاح‌سیز قویدوغونا اعترافنامه‌دیر.)

باشقا مسئله‌ده بودورکي، هم محمد امین رسول‌زاده و هم سید جعفر پیشه‌وري اؤز حیاتلاري بویو بیر نئچه دفعه فیکیرلریني ایصلاح ائدیب‌لر. سید جعفر پیشه‌وري‌نین حیاتیندا 4 موهوم ژورنالیستیك فعالیت دؤورو واردیر: "آذربایجان جزء لاینفك ایران است"، "حقیقت"، "آژیر" و "آذربایجان". اوسته‌لیك سید جعفر پیشه‌وري‌نین استالین‌له اوز-اوزه دایاندیغي دؤورودن اؤلومونه قدر ده فیکرینده معین ده‌ییشیك‌لیك‌لر باش وئرمیش‌دیر. ایندي بوگون بیز نه حاقلا سید جعفر پیشه‌وري‌نین هانسي‌سا حیات دؤوروندن بیر طرفلی ایدئولوژیك تصویر یارادیب، دوندوروب، قابا سالیب و موقدسلشدیره بیلریك؟

هر میللت اؤز کئچمیش معنوي و مدني ایرثي‌ني کئچمیش زامانلارین سیاسي و ایدئولوژیك قارشي‌دورمالاري‌ني ابدي‌لشدیرمکله یوخ، معاصر دونیانین آچیق فیکیرلي‌لیگي و پلورالیستي باخیشلاریلا دیرلندیریر. البته بو باخیمدان محمد امین رسول‌زاده ایله، سید جعفر پیشه‌وري و حتي (بعضي قیدلرله) نریمان نریمانوف و ابولفضل ائلچي‌بي و بیر چوخ باشقا تاریخي شخصیت‌لریمیز هره‌سي اؤز تاریخي دیرلریني ساخلاماقلا معنوي ایرث‌یمیزین آیریلماز حیسه-لردیر.

5. موخالفت و ایقتیدار

ایقتیدار حتي اگر سومالي کیمي کاسیب و دارما-داغین اؤلکه‌نین بئله ایقتیداري اولسا، موخالیفت‌دن موقاییسه اولماز بیر درجه‌ده اوستون اولور. هئچ موخالفت، ایقتیداري، هانسي توتالیتر ایدئولوگیا و دونیادا مؤوجود اولان هانسي گوج بلوکونا قوشولماغا مجبور ائده بیلمز. حتي دموکراتیك سئچگي‌ده بیر-ایکي فاییز سس فرقي‌ایله مغلوب اولوب، موقتي اولاراق، موخالفت رولو اویناماغا مجبور اولموش چوخ مقتدر سیاسي پارتیالار یا بلوك‌لار دا، قدرتین 48-49 فاییزیني یوخ، 100 فاییزیني ایقتیدارا باغیشلامالي اولورلار. دیکتاتور و توتالیتر رژیم‌لرین مسئله‌سي داهادا کسگین قویولور. حاکیم ایقتیدار بو رژیم‌لرده نامعلوم مدت اوچون سیاسي قدرت‌ین یوزده یوزونه مالیك اولورلار. بو آرادا موخالیفت اوچون اویناماغا چوخ جوزئي و کیچیك بیر یول قالیر: آغیر قوربان‌لار و فداکارلیق‌لار باهاسینا "موخالیفت" ائتمك. بوردا **نه ایله** موخالیفت ائتمك سوآلي تام یئرسیز و حتي معناسیز اولور. ایشاره ائتدي‌ییم کیمي بو مسئله‌نین طالعیني ائله حاکمیت‌ده اولان قووه اؤزو معین‌لشدیریر. اگر حاکمیتده آمئریکایا باغلي اولان لاتین آمئریکانین خونتالاري‌دیرلار، اونلارین موخالیفتي مارکسیست، پروسوویئت و پروچین اولماغا تمایول‌لي اولاجاقلار و حتي کاتولیك کلیسادا اؤز قاپیلاریني بو مارکسیست‌لره آچاجاقدیر. آمما اگر سؤز شرقي آوروپانین توتالیتر رژیملریندن گئدیرسه، اوندا دیکتاتورادان عصیانه گلمیش آزادلیق سئور اینسان‌لار، کنسرواتیو آنتي کمونیست کلیسالار و دین خادیملرینه اوز توتوب، آمئریکانین مرکزي کشفیات خیدمتي‌نین ایداره ائتدي‌یي "آوروپا رادیوسو" و "آزاد آوروپا"دان ایلهام آلمالي اولاجاقلار. حتي پولشادا/لهیستان‌دا شاهید اولدوغوموز کیمي کمونیست ایدئولوگیاسي‌نین سئویملي‌سي اولان فعله صینیفي‌نین موتشکیل صینفي موباریزه‌سي بوتون کاپیتالیست دونیاسي‌نین آچیق-آشکار حیمایه‌سي و واتیکانین بیرمعنالي خئیر دوعاسیله حیاتا کئچیریلیردي. ائله بو سبب‌دن دیر کي غرب اؤلکه‌لرینده طلبه حرکاتي سول تمایول‌لي و بوتون کئچمیش شرقي آوروپا دیکتاتورلوقلاریندا اعتراض حرکاتي دین- پوپ موزیك و غرب استیل‌لي یاشاییش طرزلریله عجین اولموشدو. یا مثل اوچون بوگون ایراندا رژیمین امر ائتدي‌یي نورم‌لاردان فرقلي پالتار گئیمك ان یاییقین اعتراض علامتیلریندن ساییلیر. بو میثال‌لارین هامیسیندا موخالیفت حاکم رژیمین ایدئولوگیا و سیاستلرینه تاثیر ائتمك ایمکان-یندان تام کناردا اولموش و بیر ساده رآکتیو رول اویناماغا مجبور قالمیشدیر.

س.م.- اؤز مقاله‌سینده بو موهوم مسئله‌ني گؤرمکدن عاجیز اولدوغونو گؤستریر. میللي حوکومت ایراندا پهلوي دیکتاتوراسینا قارشي قورولموشدو. بوتون کاپیتالیست دونیادا اولدوغو کیمي ایراندا دا هم او تاریخ و هم اوندان سونرا رژیمین حتي دینچي موخالیف‌لري تام سولچو اولماسالار دا، سول تمایول‌لو یا هئچ اولماسا آچیق-آیدین آنتي غرب مؤوقع‌دن عزیمت ائدیردیلر. گونئي آذربایجان میللي حوکومتي، نه اینکي تهران بلکه بوتون غرب بلوکو قارشي-سیندا اؤز تهلوکه‌سیزلیگیني قوروماق مجبوریت‌ینده ایدي و بو یولدا اونون یاردیم و حیمایه اومدوغو غرب بلوکونون دوشمني اولان، سوویئتلر رژیمي‌ایدي. شیمالي آذربایجان آمما بلشویك روسیه اسارتینه دوشموشدو و سونرادان یارانمیش کمونیست بلوکوندا اولدوغو کیمي اؤز وارلیغیني قوروماق و آزادلیغینا قووشماق اوچون روس ایمپریاسیلا موقاییسه اولونا بیلن بیر قدر-قودرت گوج مرکزي‌نین حیمایه‌سینه احتیاج دویوردو. س.م. اؤز یازي‌سیندا گونئي آذربایجان حالیندا، میللي حوکومتین، آلماني مغلوب ائتمیش و نتیجه‌ده بین اللخالق گوج مرکزي ساییلان سوویئتلردن یاردیم اومدوغونو باشا دوشدویو حالدا، شیمالي آذربایجان‌ین لئقیتیم رهبرلیگي‌نین بین‌الخالق حیمایه **آختارماسیني** پیسله‌ییر.(؟!) معلوم فاکت‌دیرکي، داهي محمد امین رسول‌زاده، هم سوسیالیست و هم دموکرات‌ایدي و کئچمیش‌ده، سونرالار آذربایجان‌ین ایشغالچي‌لاري اولان بلشویك‌لرله‌ده یاخین همکارلیقدا اولموشدور. محمد امین رسولزاده چار دؤورونده استالین‌ین جانیني اؤلومدن نیجات وئرمیشدي و استالین‌ده اؤز نؤوبه‌سینده اونو زیندان‌دان آزاد ائدیب، اؤزوایله موسقویا آپاریب اوردا اونا علمي ایش وئرمیشدي. بو ساده‌جه شخصي موناسیبت دئییلدي. چار رژیمي 1917 فورال اینقیلابیندا دئوریلدیکدن سونرا، روس ایمپریاسي اراضي‌سینده یارانمیش 26 مستقیل دؤولت آراسیندان، ایدئولوگیا و بلشویك

رژیمي‌له موناسیبت باخیمیندان بالشویکلره ان یاخین حوکومت، ائله محمد امین رسولزاده‌نین رهبرلیك ائتدي‌يي "آذربایجان خالق جومهوریتي"ایدي.

البته قوزئي آذربایجان ضیالي‌لاري و سیاستچي‌لري آراسیندا س.م. کیمي بو ساده رئال‌لیغي گؤروب باشا دوشمك ایستعدادیندان محروم اولانلارین بوگون سایي چوخ آزالسادا، واردیرلار. اونلار اوچون کئچمیش سووئت‌ین جینایت و ترور رژیمي‌له باغلي هر نه کي اولوب یا واردیر محکومي بوطلان اولمالي‌دیر. او جومله‌دن واختیلا سووئت رژیمي‌نین حیمایه‌سینه آرخالانمیش میللي حوکومتي دیرلندیرمه‌یه گلدیکده واختیلا قوزئي آذربایجاندا نئقاتیو ایفاده‌لر مؤوجود اولوبلار. البته ایراندا ایسلام اینقیلابیندان سونرا حتي "شاه" آدیني اؤزونده احتیوا ائدن آدلار و اسم‌لرین (میثال اوچون کرمانشاه، شاهسئون، شاه‌داماد، شاهکار) هیستریك بیر حالدا کؤکلریني کسمه‌نین شاهیدي اولان بیزلر اوچون ماراخلي‌دیر کي قوزئي آذربایجان روس استیلاسیندان آزاد اولارکن، بو وحشتلي گئجه‌نین سیمول‌لاري‌نین چوخو اهالي‌نین غضبینه دوچار اولمادیلار. مشهدي عزیزبیگ‌اوف و نریمان نریمان اوفون آدلاري و قرانیت هیکللري بوگون‌ده اولدوقلاري یئرده ساخلانیرلار. حتي آذربایجاني ایشغال ائدن بلشویك جینایتکار دسته‌لري‌نین کامانداني سئرگئي میرونویچ کیروفون هئیکلي ساکیت بیر شکیل‌ده یئریندن سؤکولدو.

6. حیسات یا منطق ، کونکرت یا مبهم

ایدئولوگیا اینسان‌لارین حیسیات‌ینا تاثیر قویماق ایستیرسه، سیاست‌ده منطق و دوشونجه‌لره تاثیر قویماق مقصد اولور. سیاست آیدین و کنکرت اولدوغو حالدا، ایدئولوگیا دومانلي، مبهم و غیر کنکرت اولور. سیاست‌ده فاکت آئودیتوریانین ایختیارینا قویولر، اینسان لارین سربست دوشونمك قابیلیت‌لري رسمیته تانینیر و آزادلیق، اینسان لارا سهو ائتمك، سهو قرار وئرمك و سهو فیکیرلره مالیك اولماغي دا جاییز گؤرور. ایدئولوگیا اینسان‌لارین سهو ائتمك یا سهو قرارلا چیخارماسیندان آرخایین اولمادیغي اوچون، رئال‌لیق‌دان فاکت‌لار و منطقي تفکوردن گلن آرقومنت یئرینه، قولاخ کار ائدن پروپاگاندا و حیسسیاتا تاثیر قویان، نیفرت یا عبودیت حیسلري اویادان شعارلار و ریتوآل‌لار ا ال آتیر. ایدئولوگیا "فاکتا-منطق-دوشنجه-تاثیر" پروسه‌سیني قیصالدیب، بیر باشا دوشمن حاقیندا میلت‌ده نیفرت حیسسي یارادان پروپاگاندا ایله مئیدانا گیریر. ایدئولوگیا هابئله کنکرت اولماغي سئومیر و دوشن تاپیب معرفي ائتمك یا سابیر کامپانیالاریندا کنکرت اولمور، موبهم، آدي آدرسي نامعلوم یئرلرده، نامعلوم شخص‌لرین نامعلوم میزان‌دا نامعلوم تخریبات لاریندان خبر وئریر. ایدئولوگیا ایتیهام ائدیر و محکوم ائدیر. ایدئولوگیا آئودیتوریا اوچون یالنیز ال چالماق و هورا چکمك رولونو نظرده آلیر.

س.م.- اؤز مقاله‌سیني چوخ عصبي و هیستریك نیفرت اعلان ائتمك کامپانیاسینا چئویریر. بوتون مقاله‌ده بیر سیتات یوخدور آمما اوخوجو معطل قالیر کي مؤلیف بو گئنلي-بوللو نیفرت-نامه‌سیني هانسي ثوبوت‌لار و منطیقي آرقومنت‌لرله اساس‌لاندیریر. مقاله‌ده ائلچي‌بي، "قاتي پان تورکیست" و توران خولیالي آدلانیر، دیني دؤولت یارادماق ایسته‌ین آذربایجان میلتچي‌لرینه هجوم ائدیر، ائرمني مسئله‌سي‌نین بیزه شیمالي آذربایجان‌دان و کورد مسئله-سي‌نین تورکیه‌دن گلمه‌سیني ایدعا ائدیر، "توران بؤیورنلر"دن دانیشیر، دیلیمیزین تورکچو-تورانچي‌لار طرفیندن تاپداندیغیندان و بیر سیرا آذربایجانلي‌لارین " فارسلارا قارشی مبارزه اعلان" ائتمه‌سیندن خبر وئریر و سابیر. جناب س.م. هابئله ائرمني‌لرین قاراباغدا یاراتدیقلاي فاجعه‌ده ائلچي‌بي‌ین حاکمیتیني ده تقصیرکار اعلان ائدیر. بو مؤوضوعلاین هر بیریني آچماق اوچون کیفایت قدر سند لازیم‌دیر. البته س.م. ایدعا ائده بیلر کي بیر شیفاهي دانیشیقدا هر نه یه سند گتیرمك اولماز. بو دوز. آمما مگر جناب سیروس تبریزي چیخیشي‌نین بو متني‌ني اینترنت-له یایاندا دا، لازیمي سندلره اونا علاوه ائده بیلمزدي؟ عجبا سند وئرمك چتین‌لیگي حؤکم

سورن بیر شیفاهي دانیشیق‌دا، بو قدر سندسیز ایدعانین یئري‌دیرمي؟

7. دوشمن

سیاست‌ده ابدي دوشمن اولمادیغي کیمي، دوست و دوشمن آنلامي هر ایکیسي نیسبي معنا داشیرلار. هر "دوشمن" زامان و شرایط ده‌ییشدیکجه یوموشالماق و دوست بیر قووه‌یه چئوریلمه‌یه دوغرو حرکت ائتمك و هر بوگونکو دوست، صاباح، مؤوقعینین ده‌ییشدیره بیلمك پتاسیلینه مالیك‌دیر. قووه‌لرین (اؤلکه‌لر، قونشو میللتلر و بین الخالق گوج مرکزلري، سیاسي پارتیالار و س) بو دائمي گزیشمه‌سي سیاستچي‌ني مجبور ائدیر کي آشاغي‌داکي ایستیقامت‌لرده چالیشسین:

a) آکتیو دوشمن‌لري پاسیولشدیرمك

b) پاسیو دوشمن‌لري، پاسیو دوستلارا چئویرمك

c) پایسو دوستلاري آکتیو دوستلارا چئویرمك

d) **آکتیو دوستلاردان موغایات اولماق.**

آمما ایدئؤلوگیا اوچون بو نئانس‌لار یوخ‌دورلار: آغ یا قارا، دوست یا دوشمن، مؤمن یا کافر . اوسته‌لیك ایدئولوگیا یوخاریداکي پرینسیپ‌ین تام عکسینه اولاراق، ان یاخین قووه‌لري ان چیرکین بیر طرزده دوشمن اوبرازیندا ترسیم ائتمکده اصرارلي اولور. شیعه اوچون ان قاطي دوشمن، نه بودیست‌لر نه ده مسیحي‌لر دئیللر، اونلارین ایلین نئچه آییندا لعنت اوخودوقلاري، ایسلام پیغمبري‌نین حیات یولداشي عایشه و پیغمبر اسلامین یاخین صحابه‌لري اولان، ابوبکر و عمربن خطاب و ایسلام اومتي‌نین یوزده دوخسان‌یني تشکیل ائدن اهل سنت‌دیرلر! استالین‌لین تروتسکي‌دن سونرا، بوخارین، زینوویف، کامنوف تقریباً بوتوب بلشویك رهبرلریني قتله یئتیرمه‌سیني یادیزا سالیرام. آمما ائله همن استالین‌ین فاشیست هیتلرله پولشاني بؤلمك اوزره موقاویله ایمضالاماسي، و همن زامان آوروپا سوسیال دموکرات‌لاریني سووئت تبلیغات توپخاناسیندان "سوسیال فاشیست" (!) کیمي آتشه توتماسي دا، ایدئوگیالارین بو غریبه کاراکترلریندن‌دیر. بو میثال‌لاري چوخ دوام ائتمك اولسادا من داها بیر-ایکي اؤرنه‌یه ایشارهِ ائتمکله، کیفایت‌لنیرم: چین-ین آمئریکا ایله موناسیبتلرین یاخشي‌لاشدیغي حالدا، ُسووئت‌لره قارشي نیفرتلي کامپانیا آپارماسي، ایراندا اینقیلابدان سونرا توده پارتیاسي و اونون سیلاحداشي "اکثریت"ین، دیني فوندامنتالیستلري قوجاخلاییب، سایير سول قووه‌لره قارشي هیستریك دوشمنچي‌لیك ائتمك و سایير س.م.-نین مقاله‌سیني نیفرت‌نامه‌دن علاوه، دوشمن‌نامه‌ده آدلاندیرماق اولار. بو مقاله 108 یئرده (!) دوشمن معرفي ائدیر. ایشاره ائتدي-ییم دوشمن سیاهیسي اؤز بوتونلوگونده بو مقاله‌نین سونوندا وئریلمیش‌دیر.

س.م.-نین تقدیماتیندا دوشمن قوشونونون ترکیبي	مقاله‌نین نئچه یئرینده آدلانیر:
تورکچولوك، تورانچي لیق، پان تورکیسم	38
کیملیکلري نامعلوم و موبهم دوشمنلر	34

عيرقچي ليق	10
توركيه	10
كونكرت دوشمن لر: ائلچي بي، جميل حسنلي و سايير	6
محمد امين رسول‌زاده	6
صينفي دوشمن	1
ايمپرياليستلر	1
"دوشمن" قوشونونا س.م.-نين مقاله‌سيندا ايشاره‌لرين كولل سايي	108

8. دؤولت-ميللت

1648-جي ايلده وست فالن صولح معاهده‌سي، آوروپادا "اوتوز ايل‌ليك موحاريبه" يه سون قويارکن دونيا ميللتلري -سونرالار "دولت-مللت" آدلانان- بيرليك‌لرينده فورمالاشماغا باشلاديلار. سون 20 ايلده بو فورمالاشمادا معين ده‌ييشيك‌ليك‌لري نظره آلماق شرطيله، بوگونه كيمي دونيا ميللتلري بو دؤولت-ميللت فورماسيندا بير-بيرلريله اونسيت قاتيب، آلوئر ائديب يا قانلي موحاريبه‌لر مئيدانينا آخينيرلار. بو ائله گوجلو بير فاكت ديركي حتي بو دوزني پوزماق ايسته‌ينلر ده -اونو پوزماغا قادير اولانا قدر- اونونلا حسابلاشماليديرلار. هر ميلت و باشقا ايجتيماعي يا سياسي قووه بو رئال‌ليقلا حئسابلاشماليدير. واخت گلير كي، بو ميللت‌دؤولت‌لره (يا اؤلكه-لره) حاكيم ميللت‌لرين (واقعي يا فرضي و موهوم) منافعي او اؤلكه‌لرين اسير ميللت‌لري‌نين منافعي‌له توققوشور يا همان حاكيم ميللتين ياخين و اوزاق اؤلكه‌لرده ياشايان قوهوم-قارداشلاري‌نين منافعي‌له اوست-اوسته دوشمور. بو حاللاردا، حاكيم ميللت اؤزونون منافعيني اوستون توتور. بو سبب‌دن هم پرولتاريا انترناسيوناليسمي، پان اسلاويزم پان اسلاميزم و پان توركيزم معاصير دونيادا كئچرلي اولمورلار. روسلار شرقي آورپانين سلاويان ميللتلري‌نين منافعي‌ني قورومورلار، بلشويك‌لر غرب پرولتارياتي و شرقين اسير ميللترينه شرق-غرب آراسينداكي صولحون قورونماسينا خلل گتيرمه‌مه‌يي تؤوصيه ائديرديلر. ايران قاراباغ و چئچنستان موسلمان‌لارينې ائرمني و روس جينايتكارلاري‌نين حالال قوربانلاري حئساب ائدير. توركيه نه "آذربايجان خالق جومهوريتي"ني و نه "آذربايجان ميللي حوكومتي"نه قوروماغا جهد ده ائتمير. دئمه‌لي دؤولت‌چي‌ليگين پراقماتيستي منافعي ايدآليستي شوعارلار ايجاباتيله قارشي‌لاشاركن حتماً غاليب اولماليدير.

س.م.- بو مودعالارلا نه يادير و نه اونلاري رد ائدير. آمما آقا س.م.- ايكي يالنيش ايش گؤورور:

a) توركيه دؤولتي‌ني پان توركيست بير دؤولت اعلان ائدير.

b) توركيه دؤولتي‌نين غيرپانتوركيستي و پراقماتيستي عمل ائتمه‌سيني "ايفشا" ائدير.

جناب رحيم رئيس‌نيا بو حاقدا يازير:

"پس از شکست دولت اتحاد و ترقی و به قدرت رسیدن کمالیستها، که تمام اشکال توسعه طلبی را مردود شمرده و پدید آوردن ترکیهٔ نوین را در چهارچوب میثاق ملی وجههٔ همت قرار داده بودند، پان ترکیسم و پان تورانیسم در عرصهٔ سیاست طرد شد. مصطفی کمال پاشا معروف به آتاترک * در سخنرانی خود به مناسبت امضای قرارداد دولتی بین ترکیه و شوروی (26 اسفند 1299 / 16 مارس 1921) در مجلس ملی ترکیه ، رؤیای تأسیس امپراتوری توران را از علل بدبختی ترکیه به شمار آورد و رسماً اعلام داشت که «ما نه پان اسلامیست هستیم و نه پان تورانیست ، هدف ما نیل به استقلال واقعی است ». مصطفی کمال که ایدئولوژی دیگری را بجز ملی گرایی محلی متمرکز بر ترکیه و ترکهای ترکیه برنمی تافت ، از بازگشت سران اتحاد و ترقی به ترکیه جلوگیری کرد و نهادهای پان ترکیستی موجود را که میراث حاکمیت اتحاد و ترقی بود، بتدریج منحل و یا تعدیل کرد. بدین ترتیب پان ترکیسم سیاسی با پیروزی کمالیستها و اعلام جمهوری در ترکیه واپس زده شد (واند، ص 166؛ > دایرة المعارف جهان اسلام آکسفورد < ، همانجا)؛ حتی شخصیتهایی چون ضیاء گوک آلپ نیز که نقش مهمی در شکل گیری ملی گرایی ترک داشتند در دوران جمهوری از صحنهٔ اصلی فعالیتهای سیاسی و فرهنگی رانده شدند (بیات ، ص 68)"
(باخ: http://www.encyclopaediaislamica.com/madkhal2.php?sid=2644)

9. مدنیت بؤلگه‌لري

بوگون 6000 مین دیل ده دانیشان و یوزلرله دین و مذهبه اینانان بیر دونیا 180 میللت-دؤولته بؤلمك او دئمك‌دیر کي:

a) سومالي و ایسلند کیمي موستثالاري نظره آلماساق، دیل و دین یا بیر سؤزله مدنیت باخیمنندان بیر دنه ده اولسا هموگن اؤلکه یوخدور.

b) بیر چوخ بؤیوك دینلر و دیللر صاحیبي اولان اینسانلار، بیردن آرتیق اؤلکه‌ده سپه‌لنیبلر.

باشقا سؤزله دئسك، دیل، دین، تاریخ و باشقا فاکتورلارلار، سجیه‌لنن بیر میللت هم بیر واحید بیر اؤلکه‌نین چرچیوه‌سینده آزلیق فورماسیندا مؤوجود اولا بیلر و هم بئله بیر میللت بیر نئچه دؤولت-میلت‌ده چوخلوق حالیندا حاکیم میللت اولا بیلرلر. میثال اوچون عربلر بیر طرفدن 23 عرب دؤولت-میللتلرینده چوخلوق تشکیل ائدن حاکیم میللتر کیمي یاشاییرلار و بیر طرفدن ایران کیمي دؤولت-میللتلرده آزلیق فورماسیندا تاریخي وارلیقلارینا دوام ائدیرلر. آذربایجان تورك میللتي بوگون هم بو هر ایکي فورمدا دونیا صحنه‌سینده حاضیردیر و هم دونیا و بشر مدنیتي-نین داها بؤیوك بیر عائله‌سي اولان تورك دونیاسینا عائد دیر. بیزیم فارس باجي قارداشلاریمیزدا دا ایکي اؤلکه‌ده حاکیم میللت، افغانستان‌دا حاکمیت‌ده بؤیوك پایلاري وار و هم بیر سیرا اؤلکه‌لرده آزلیق کیمي یاشاییرلار. فارسلارین اوستیاداکي قوهوم-قارداشلاریلا نه سویه‌ده موناسیبت قورمالي یا تاجیك‌لر و افغانستان دري‌لریله نه مدني آلوئره گیرمك ایسته-دیكلري نه پان فارسیسم‌دیر و نه غیرمشروع. بوگون غرب دؤلت‌لري‌نین بودیئتیله فارس دیلینده یایینلانان مئدیا بوتون فارس دیل‌لي میلت‌لره خیطاب ائدیر و فارس دیلینده دونیانین فارس دیلینده دانیشانلارینی اؤز آئودیتوریاسي اعلان ائدیرلر. دونیانین گوندن-گونه یئني کامونیکاسیا واسیطه‌لریله یاخینلاشدیغي بیر زمانه‌ده، اینسانلار اؤزلرینه، دیل، دیل، مدنیت، ماراخ و هر دیگر ساري‌دان یاخینلیق و دوستلوق آختاریرلار. بوگون بیر آذربایجان تورکونه چین‌ده یاشایان اویقور تورکوایله قوهوملوغونو بیلیب، حیسس ائتمك، ماراخلي اولدوغوندان علاوه اونون اؤزو حاقیندا دونیا گؤروشونو گئنیشلندیره بیلر. بونو پان تورکیسم آدلاندیرماق ساده‌جه یالنیش و سیاسي ساوادسیزلیق نیشانه‌سي دیر.

اوسته‌ليك هر دؤولت-ميللت، و هر دؤولت-ميللت‌ين چرچيوه‌سينده ياشايان حاكيم و اسير ميللتلر، بو چرچيوه‌نين مؤوجودلوغوندان ايره‌لي گلن رئال‌ليقلارا و اويون قايدالارينا تابع اولمالي-ديرلار. او جومله‌دن هر دؤولت اونون تابع‌ليگينده اولان ميللت‌ين منافعيني نوماينده‌ليگ ائدير. هر زامان هم دؤولت-ميللت‌ين چرچيوه‌سينده ياشايان ميللت‌لرين منافعي آراسيندا توققوشما باش وئره بيلر و هم حاكيم ميللت‌له قونشولوقدا و اوزاقلاردا اولان، قوهوم-قارداش ميللت‌لرين مصلحت‌لريله. بو مقاملاردا حاكيم ميلتين نوماينده‌سي اولان دؤولت، اؤز دؤولت-ميللت قورلوشونون منافعينه اوستون‌لوك وئرير. ميثال اوچون تورکيه چين دؤولتيله آاليش-وئريش‌دن الده ائتدي‌يي ايقتيصادي منافعيني، اويقورلارين منافعي نامينه قوربان وئرمير آمما بو مقاله‌نين باشقا يئرينده وورغولاديغيم کيمي بونونلا تورکيه اويقور تورکونون دوشمن‌ينه چئوريلمير. تورکيه هئچ واخت باشقا بير ايدعادا ائتمه‌ميش‌دير نه شيفاهي و نه کتبي. بو ائله اسرائيل دؤولتيله دونيايا سپه‌لنميش يهودي‌لرين موناسيبتينه ده عاييددير و سايير.

10. پان تورکيسم و عيرقچي‌ليك

هم آذربايجان، هم فارسيستان (و هابئله عربلر، کوردلر، بلوچلار و تورکمنلر) ياخين‌لاردا و اوزاقلاردا اؤزلرينه قوهوم-قارداش سانديقلاري اينسان‌لار و ميللتلرله آليش-وئريش ائديب، اونلارا باغلي اولدوقلارينا گوونمك حاقينا تامام کامال ماليك‌ديرلر. بير دونيادا کي، اينسان‌لار مين بير بهانه‌ايله بير-بيرلرينه ياخينلاشماغا جان آتيرلار، ديل، دين و عموميتله مدني باغلي‌ليقلارين اطرافيندا ييغيشماق اينسان حاقلاري کيمي دونيادا رسميته تانينير. پانيسم آمما بير اساس علامته ماليك اولمالي‌دير: باشقا ميللتلرين معنوي يا فيزيکي محويله بوگونکو مؤجود دؤولت-ميللتلرين يئرينه، بؤيوك فارسستان، تورکوستان، کوردوستان، ائرمنيستان، صربستان و سايير ياراتماق. يوخسا ***»نه موتلويوم تورکوم«*** يا ***»هاراي هاراي من تورکم«*** دیين پان تورکيست آدلانيرسا اوندا ايرانين عربلري ده، ايرانا حاکيم اولان تحصيل سيستمي‌نين فارس ديل و مدنيت‌يني تبليغ ائدن شعارلارين تکراري اوچون، »پان فارسيست« سانيلمالي‌ديرلار! پان تورکيسمي، 1983-جو ايلده باکيد نشر اولان، هر بير سطري توتاليتر رژيم ين موختليف اورقانلاري طرفيندن کنترول و فيلتر اولموش "آذربايجان سووئت ائنسيکلوپئدياسي" بئله تعريف ائدير: "تورك ديللرينده دانييشان بوتون خالقلارين گويا عيني ميللت اولدوغونو و **تورکيه‌نين حيمايه‌سي آلتيندا واحيد دؤولتده بيرلشمه‌سي ايده‌ياسيني تبليغ ائدن** ميلتچي شوووينيست، بور ژوا ايدئولوگياسی"(7-جي جيلد ص 451) اينسيکلوپئديا سونرا همين ايدئولوگيانين آتاتورك طرفيندن قدغن اولدوغونادا اعتيراف ائدير. (وورغو مندن‌دير) جناب رحيم رئيس‌نيانين ايسلام اينسئکلوپئدياسينا يازديغي "پان تورکيسم" ماده‌سي آلتيندا مقاله‌سي‌ده بوتون دئتال‌لاريله "آذربايجان سووئت انسيکلوپدياسي"له فرقلنمير:
(باخ: http://www.encyclopaediaislamica.com/madkhal2.php?sid=2644)

آقا س.م.- 38 يئرده پان تورکيست دوشمن‌لري "ايفشا" ائديب اونلارا نيفرت ياغديرماق يئرينه، گونئي آذربايجان ميللي آزادليق حرکاتي‌نين سيرالاريندان ايکي آچيقلاما وئرمه‌لي‌دير: کيم بو تعريف اساسيندا:

a) کيملر "تورکيه‌نين حيمايه‌سي آلتيندا واحيد دؤولتده بيرلشمه‌سي ايده‌ياسيني تبليغ" ائديرلر؟ و

b)بونلارين **نفوذو و حضورو** ميللي حرکاتين سيرالاريندا نه قدردير؟

عيرقچي‌ليگ‌ين من بيلن تعريفي بودور: " راسيسم، بير يیغيم آنلاييش‌لاردان عبارتدير کي، بشريتي بير سيرا ، "عيرق"لره بؤلور که يالنيز فيزيولوژي‌ده يوخ، هم ده، تفکور قابليتي و اينتلکتوئل باخيمدان فرقلينيرلر و بير-بيريله اوستونلوك-آشاغي‌ليق موناسيبتده‌ديرلر" اگر آقا س.م.-نين باشقا تعريفي يوخدورسا، يوخاريدا کي کيمي گؤسترمه‌لي‌دير کي، ميللي حرکاتين

سيرالاريندا

a)کيملر و هاردا دا بشريتي عيرقلارا بؤلوب، تورك عيرقي‌نين اوستونلوگونو ايدعا ائديبلر؟ و

b)بونلارين ميللي حرکاتدا چکي‌سي نه قدردير؟

ساپير مسئله‌لر:

ايشاره ائتدي‌ييم کيمي آقا س.م.- سووئت‌چي ايدئولوگيا مؤوقع‌يندن يالنيش‌ليق‌لار و منطق‌دن اوزاق فيکيرلريندن ياراتديقي کاتالوقدا توخونماديغي مؤوضوع قويماميشدي. نتيجه‌ده هله من 17 صحيفه‌ده سونرا بير سيرا مسئله-لري آچماغا چاتماميشام. بوردا اونلارين بير نئچه‌سينه موختصر ايشاره ائديرم. ديرناق آراسيندا اولان سيتات‌لار س.م.-دن ديرلر:

- *"تورکيه دولتی ده اوز کورد مسئله سينی بيزه صادر ائتمکله، اوزونه «پشت جبهه» ياراتميش، و بيزی جدی پروبلملر قارشيسيندا قويموشدور."*
- عجبا غربي آذربايجان اراضي‌سي‌نين کورد تورپاغي اولماسيني ايدعا ائدن خريطه‌لري، تورکيه دؤولتي-مي چکميشدير؟!
- *"شمالی آذربايجاندا، قاراباغدا ارمنی داشناکلاری رهبرليگی ايله يارانان .... اما فاجعه نين گليشمه سی و گنيش لنمه سينده «تورکچولوک» سلاحی ايله سياست ميدانينا چيخان، «توران» خوليالی ائلچی بيگ حاکميتی نين ده رولونو انکار ائتمک اولماز. دئمه لی بو ايکی اکسترميست پارتيا بير بيرينی تکميل لشديرميش دير. ايکی ملتين ساده زحمتکش انسانلارينين ضررينه قورتاران بو ماجرانين داخلی عامللری قدرتدن انديريلمه لی ايدی و انديريلمه ليدی. خوشبختانه آذربايجان خلقينين ضررينه"*
- بلکه يهودي‌لر ده آلمان نازي‌لري‌نين اونلاري قتل عام ائتمه‌سينده رول‌لاري واريميش؟! آقا س.م.- بوردا جينايتکارلارلا، جينايت قوربانلاري آراسيندا پاريتت يارادماغين لاپ بي آبير فورمونا ال وورموشدور.
- *"چين تورکلری مين ايللر چينلی لرله بيرگه ياشاييب بير بيرينه تاثير قويموشسا، سيبری تورکلری روسلارلا متقابل علاقه ده اولموشسالار، بيزده قونشولوغوموزدا ياشايان فارس ملتی ايله بير يئرده ياشاميشيق"*
- بوردا آقا سيروس اوچ اسير تورك ميلتي‌نين، اونلارا حاکيم شوينيست قووه‌لرله ائله بير يئره قويوب کي، ائله بيل هئچ اولماسا امنستي اينترناشنال‌ين بو اوچ رژيمين جينايتلري حاقدا راپورلاريني اوخوماميش‌دير.
- *"ترکيه ده، اروپادا و هابئله شمالی آذربايجاندان گليب ايراندا ياشايان پان تورکيستلر و مساواتچيلار فارس شوونيسمی نين، رضا شاهين غدار تبليغاتچيلاری اولموشلار... بيزه قارشی مبارزه آپارانلارين چوخ بؤيوک بير حصه سی ائله آذربايجانليلار اولموشلار. سيد حسن تقی زاده، ساعد، شاه بختی، ذوالفقاری، امير نصرت اسکندری و مينلر باشقاسی نين آذربايجانلی اولدوغونا شبهه ائده ن يوخدور. شريعتمداری و تهراندا معرکه گزديرن ميرزه حسين واعظ ده آذربايجانلی اولموشلار."*
- الجزايرده فرانسا ايمپرياسي‌نين آدام اؤلدورنلري ائله الجزايرلي‌لرايديلر، ويتنام‌دا آمئريکالي‌لاردان چوخ آرتيق ويتنام‌لي آمئريکانين حربي عمليات‌لاريندا ايشتيراك ائديرديلر، هيندوستان‌دا بريتانيانين ان غدار قووه‌لري هيندوستانلي، نازي‌لرين آدام ياندیران کوره‌لرده کادرلاري و ساده ايشچي‌لري يهودي‌لر، ايران ايسلام جمهوريتي‌نين شيکنجه و بازجويي ائدن کادرلاري‌نين چوخو تواب سولچولار و موجاهيدلرايديلر. مساوات حاکيميتي روس بولشويك اوردوسو طرفيندن دارماداغين ائديلديکدن سونرا او حاکميته منسوب شخص‌لر دوشمن‌لره چاليشديغي حالدا، اونلار، بير او قدر "مساواتچي"ايديلارلار کي، ايراندا عباس شهرياري، سيروس نهاوندي، کورش لاشايي، محمد باهري، پرويز نيکخواه، عبدالله شهبازي و مهدي پرتوي‌کيمي‌لر کمونيست ساييلابيلرلر.
- *"امريکا پرزيدنت ليک سئچکی لرينده دسته باغلاييب سويوق محاربه قهرمانی، افراطی «مک کين» ينين سئچيلمه سينه چاليشان"*
- عجبا آمئريکادا رسپوبليکاچي پارتيادا عضو اولوب، آمئريکا سئچگي‌لرينده ايشتيراك ائتمك‌ده غئير قانوني، غئيري دموکراتيك يا غئيري اخلاقي بير شئي‌مي وار؟

- *"خارجی آنتی سووه ت و پان ترکیست محافلین- فعالیتی نتیجه سینده، سیاسی بوشلوق محیطینده، ائلچی بیگ دیکه له نیر"*
- ائلچي بي، سووئت دؤورنده توتاليتر رژيم‌ين غضبين دوچار اولموش ديسيدنت‌ايدي. ائلچي بي1992-جي ايل (7 يون) (99 فاييز يوخ بلكه) 64 فاييز سسله پريزيدنت سئچيلدي. حاكميت‌ده نه‌يين باهاسينا اولورسا-اولسون پرينسيپي‌له قالماغا حاضير اولمادي، حاكيميت‌ده اولدوغو ايللرده اينسان‌لارين آزادليغي‌ني محدود ائتمه‌دي و حاكميت‌ده گئدندن سونرا هله‌ده ياشاماغا بير كيرايه اوتاغي‌دا يوخ ايدي.
- "آنتي سووئت" سيروس آقانين مقاله‌سينده منفي بير ايتتيهام كيمي ايشله‌نير. بوگون مليون‌لارلا سنده ايستيناد ائتمكله، ساغ يا سول سياسي فيكرلره منسوبيت‌يندن آسيلي اولمادان، هر دموكرات اينسان اوچون "آنتي سووئت" ائله "آنتي نازيست" كيمي مثبت بير آنلامدير. بوگون آوروپانين سول سوسيال دموكراتلاري و كمونيست‌لري‌ده سابيق سووئت‌لرده حاكيم اولموش توتاليتر رژيمي، جينايت‌لر و كوتله-وي ترورلارلا ياد ائديرلر. 1920-جي ايللرده بيزيم بوگون بيلدي‌يميزين يوزده بيريني بيلمه‌ين نريمان نريمانوف‌ون لنين و استالينه يازديغي اعتراض مكتوبلاري و 1945-1946-دا سيد جعفر پيشه‌وري‌نين استالين‌ين صبير كاساسيني داشيردان تنقديلري، يا 1990-دا موسقووادا آذربايجان‌ين دائمي نوماينده-ليگي سايي‌لان "پوس پردستوآ"دا سووئت جينايتكار اوردوسونون، باكي‌دا گنوسيد تؤرتمه‌سيني بير معنالي محكوم ائدن مرحوم پريزيدنت حيدر علي‌يف كيمي شخضيت‌لر اگر بير نؤوع سولچو و كمونيست-ايديلرسه، 2009-دا مليونلارلار جينايتين هر بيرينه اون سند قويوب گئدن رژيمين طرفداري اولماق‌دان آقا س. م.-نين موعجوزه‌لريندن‌دير.
- يوخاريدا ايشاره ائتدي‌ييم كيمي **شاه رژيمي‌نين آمئريكا و غرب بلوكوندا اولدوغونا گؤروه** بوتون ايران و او جومله‌دن گونئي آذربايجان‌دا آزادليق و عدالت ايسته‌ين جاوانلار سول ايدئولوگيا مؤوقع‌يندن دونيا و مافيهايه باخيرديلار. بو سولچو نسيل استالين‌ين كوتله‌وي تررور رژيمي‌ني مودافيعه اوچون يوخ، مظلوم‌لار و سس‌سيزلرين سسي اولماق ائحتيراصيندان جان‌لاريني اله آليب، مئيدانا چيخميش‌ديلار. طبيعي كي ليبراليسم‌ين لاتين آمئريكا خونتالاريداكي واريانتي غربي آوروپا ليبرلايسمي‌له عئيني جينس‌دن اولماديغي كيمي، گونئي آذربايجان‌داكي سولچولوق دا، سووئت‌لر، افغانستان و اتيوپي‌ده اولدوغو جينس‌دن دئيلدي. بوگون ديوارلارين آشماسي و آرشيولري آچيلماسيندان 20 ايل سونرا، سووئت‌چي‌ليك و حاكيم ميللت و طبقه‌لرين باخيميندان ميللي حركاته باخماق چوخ معمالي و آنلاشيلمازدير. ائله بوگون آذربايجان ميللي حركاتي‌نين ضيالي و موتفكير زومره‌سي‌نين خصوصيله ياشلي نسله منسوب اولانلارين چوخونلوغونو، كئچميش‌ين سولچو قووه‌لري تشكيل ائتمه‌سي اگر بير فاكت‌دير، آقا س. م.-نين قلمه آلديغي عتيقه فيكيرلرين يوخ درجه‌سينده اولدوغودا هم باشقا بير فاكت-دير و هم يئنه‌ده معنالي. منجه گله‌جك‌ده ده عدالت و آزادليق ايسته‌ين اينسان‌لار ساغ و سول ايدئولوگيالارا منسوبيت‌لريندن آسيلي اولمادان، آذربايجان ميلل آزادليق حركاتي‌نين بير حيصه‌سي اولمالي‌ديرلار. هابئله توتاليتر رژيم‌لر و ايدئولوگيالار وورغونلاري، ژوزف استالين يا آقوستو پينوشه طرفداري اولمالاريندان آسيلي اولماياراق، آذربايجان ميللي حركاتيندا پان توركيسم و بو كيمي خوخان‌لار تاپيب، كناردان، حاكيم ميللت‌ين مؤوقع‌يندن ياناشماقلا يادلارين اوره‌ييني اله گتيرمه‌يه اوستونلوك وئره-جكلر.
- ايران ايسلام جومهوريتي‌نين ايدئولوُژيك دايره‌لري‌نين محمد امين رسول‌زاده و مساوات‌ين دموكراتيك و سكولار معنوي ايرثينه نيفرتي باشا دوشولن‌دير. بو رژيم حئساب ائدير كي اگر 1980-جي ايلرده بو دموكراتيك عنعنه تام قاباريقليغيلا شيمالي آذربايجاندا، حضورا ماليك اولماسايدي، اوندا بوگون ايران شيمالي سرحدلرينده **"2 نؤمره‌لي ايسلام جومهوريتي"**له قونشو ايدي. ائله بونا گؤره‌دير كي رژيم-ين حسين آباديان كيمي ايدئولوگ‌لاري محمد امين رسول‌زاده و مساوات حركاتينا اليندن گلن زهري تؤكمدك‌دن اسيرگه‌مير. ايندي گؤره‌سن آذربايجان‌نين شرق‌ده باشيني هميشه‌ليك اوجا ائدن، مساوات عنعنه‌سينه، س.م.-نين حسين آباديان‌دان قات-قات آرتيق كين-كيدورتلي موناسيبت بسله‌مه‌سي‌نين سببي نه دير؟
- داها ماراخلي بير مقام آقا س.م.-ين نه اينكي ايدئولوگيا هم ده، متدولوگياسي، سووئت و ايران توتاليتر رژيم‌لريني تداعي ائدير. بيلدي‌ييميز كيمي، بو رژيم‌لرده اينسان‌لاين سياسي و ايدئولوژي منسوبيتي اوبيكتيو اساس‌لاردا يوخ، "بازجو"لار و "ترويكا"لارين سئوديگي كيمي معين‌لشير. سؤزو گئدن مقاله‌ده ده آقا س.م. توتاليتر و ايدئولوژيك باخيش‌لاريندان علاوه اون مينلرله كتبي اينساني عيرقچي‌ليق و پان توركيسمه موتهم ائدركن نه بو ايكي ايسم‌دن بير تعريف وئرير و نه او كتبي اينسان‌لاردان بير سيتات گتيرير. ايتتيهام‌لانديران، مودافيعه‌ائدن، قضاوت قايدالاريني يازان و محكوم ائدن بير "قادير متعال" بير توتاليتر ايدئولوگيا وورغونودور.
- آقا س.م. 10 صحيفه‌ليك يازي‌سيندا سيد جعفر پيشه‌وري‌نين آدرسينه خوش سؤزلر عنوانلاماقلا، داها اليني آچيق و اؤزونو آذربايجان ميللي دموكراتيك حركاتينا ايتتيهام‌لار و نيفرت‌لر ياغديرماغا وثيقه قازانميش حئساب ائدير. آقا س. م.-نين يازيسيندان پيشه‌وري‌يه عاييد تعريف‌لر و تعاروف‌لري قيراغا قويساق، بو يازي هر هانسي فارس استالين‌چي راسيست‌ين بياننامه‌سيندن بير او قدرده فرقلنمه‌يه-جكدير.

دوزو بوردا سؤز قورتارمادان، من يازيمي بيتيرمك قرارينا گليرم. بيرداها س. م.-نين منيم نقد ائتدي‌ييم مقاله‌سي‌نين اوخونماسي‌نين ضرورتيني ورغولاييب، اينترنت آدرسيني بوردا وئريرم:

[۲۱ آذر و بو گون دموکراتیک ۲۱ آذر و بو گونکی «ملی» مبارزه ده بعضی آنتی دموکراتیک باخیشلار]

این سخنرانی به نقد و افشای برخی جریانات ملی گرای افراطی در آذربایجان امروز - بویژه پان ترکیسم و پان تورانیسم، دشمنی آنان با نهضت دموکراتیک ۲۱ آذر و نقش آنان در انحراف مبارزه امروزی اختصاص یافته است. متن سخنرانی بزبان ترکی آذربایجانی است ...

اخبار روز: www.akhbar-rooz.com شنبه ۱۴ دی ۱۳۸۷ - ۳ ژانویه ۲۰۰۹

اوسته‌ليك سولچولوق و سول ايدئولوگيا حاقيندا منيم فارسجا مقاله‌مين آدي و آدرسي بئله‌دير:

[اسطوره زدایی از ایدئولوژی و تاریخ «چپ»]

استوکهولم 19 يانوار 2009

(جدول ده "سيرا" س.م.-نين مقاله‌سينده اول دن باشلايير)

توركچولوك، تورانچي ليق، پان توركيسم	سايي	سيرا
آنتی سووه ت و پان ترکیست محافلین	1	35
فوق العاده تهلكه لی جريان، **«تورکچولوک- تورانچیلیق» جریانی**	2	3
پان تورکیسم ده عمل میدانیندا ، بیر معین قدرتلی وارلیق، تورک دولتلری ایچینده ان گوجلوسونونه دایانمالی و اوراداکی حاکم دایره لرین منافعینی اؤز منافعیندن اوستون دوتمالی اولور.	3	7
«تورکچولوک- تورانچیلیق»	4	10
تورکچولوک- تورانچیلیق خطی بیرینجی گوندن بیزیم 21 آذر نهضتی ایله دشمن اولموشدور.	5	11
بوتون آذربایچانچیلیق ← 3 –بوتون آذربایجانچیلیق ← تورکچولوک -4 تورکچولوک ← تورانچیلیق	6	12

فوق العاده تهلکه لی **پان تورکیسمه، پان تورانیسمه**	7	13
تورکچو- تورانچیلارین رضاشاهلار، محمد رضا شاهلار، هیتلرلر- موسولینی لرله، امریکا و انگلیس تجاوزکارلاری ایله بیرلشیب، شمالی آذربایجانا و 21 آذره قارشی امکداشلیق ائتدیکلرینی تاریخین صحیفه لریندن سیلمه ک اولماز.	8	16
21 آذر حرکاتی و ملی حکومت دؤرونده **«تورکچو- تورانچیلار»** بیزه یوخ، تهران حکومتینه یاردیم ائتمیشلر.	9	17
پان تورکیسم	10	23
پان ترکیسمین 21 آذره قارشی سیاستینی تبرئه ائتمه ک ایسته ین **بیر شخص** [؟!]	11	27
پان ترکیسم فقط محاربه دن سونرا یوخ، محاربه نین ایچینده و اوندان ایللر اونجه دن آذربایجان دموکراتلارینین قانینا سوسامیشدیر.	12	30
«تورکچو- تورانچیلار» بیزیم مبارزه تاریخیمیزی تحریف ائدیب، اونو اؤز خیرلرینه «مصادره» ائتمه گه، منیمسه مه گه چالیشیرلار.	13	37
اونون ایده یا - دوشونجه لرینی تحریف ائتمک، اونا یالان تاریخ یازماق **تورانچیلارین**	14	38
ملی هویتینی **تورکچولوک** ایچینده ازیب محو ائتمه گه چالیشیرلار.	15	44
مشخص آذربایجان ایچون دموکراتیک مبارزه دن یایینديریب، مجرد **«توران»** ایچون- آنتی دموکراتیک یوللارلا، قان و عرق مبارزه سینه چاغیریرلار.	16	45
چین تورکلری ایله آذربایجان تورکلرینین تاریخی سیاسی جغرافیایی فرقلرینی گیزله دیب ، هامینی تورک آدی ایله تانیدانلار،	17	46
بیزیم ملی وارلیغیمیزی، آذربایجان هویتیمیزی محو ائدیب، موهوم و نامعلوم تورکه چئویرنلر،	18	47
دیلیمیزی ده اریدیب آرادان آپاریرلار	19	48
تورکچولوک- تورانچیلیقدا دا «آذربایجان» آدی، آذربایجان هویتی دؤزولمز حساب اولونور.	20	49
آذربایجان هویتی یوخ، تورک هویتیندن دانیشیلیر.	21	50
«تورانین بیر ائلی وار، بیر دیلی وار» باغیران «بیگ» لر و «بایان» لار	22	51
مترقی آذربایجان سئوه رلیک ادبیاتیمیزدا «آذربایجانلی» معناسیندا ایشله نن «آذری» سؤزو، و هابئله «آذربایجان تورکجه سی» معناسیندا اولان «آذری تورکجه سی» سیخیشدیریلیب، میداندان چیخاریلمیشدیر.	23	53
یئنی میدانه گلن **تورکچو- تورانچی جنابلار**	24	55
«تورکله شدیرمگه» چالیشدیقدا، سؤزلر دگیشدیریلیر، «استانبوللاشدیریلیر».	25	56
مختلف دونا بورونموش **«تورکچو» ، «تورانچی»،** عرقچیلرین سیاست و باخیشلارین.	26	57
«تورکچولوک» تورکلرین بیرلیگی فلسفه سی یوخ، عملده معین دایره لرین منافعینه اؤرتوک اولان بیر فلسفه	27	58
ترکیه ده، اروپادا و هابئله شمالی آذربایجاندان گلیب ایراندا یاشایان **پان تورکیستلر و مساواتچیلار** فارس شوونیسمی نین، رضا شاهین غدار تبلیغاتچیلاری اولموشلار.	28	59
پان تورکیسم بیزیم نهضتی ملی دموکراتیک مضموندان بوشالدیب، اونو محو ائتمک ایچون جدی حرکته کئچمیشدیر.	29	64
«نه موتلو تورکوم دئییه ن»	30	69
تورکچو و ملیتچیلرین فیکری	31	70
توران بؤیوروب، عرقچیلیک تبلیغ ائتمه گله	32	78
اما فاجعه نین گلیشمه سی و گنیش لنمه سینده **«تورکچولوک»** سلاحی ایله سیاست میدانینا چیخان، **«توران» خولیالی ائلچی بیگ** حاکمیتی نین ده رولونو انکار ائتمک اولماز	33	84
قاتی تورکیه پرست، قاتی پان تورکیست ائلچی بیگچیلر	34	85
افراطی تورانچیلار، بوزقوردچیلار	35	102
و جمهوریتی «آذربایجانلاشدیرما» یوخ، **«تورکیه لشدیرمه»**	36	103
آذربایجاندا **«باش بوغچو» لاری، «اولکوجو» لری، «تورانچی» لاری**	37	108
«تورک عرقی»، «تورک قانی»، «تورک دونیاسی» اوغروندا مبارزه	38	9
کیملیکلري نامعلوم و موبهم دوشمنلر	**سايي**	**سیرا**

73	1	بوگون ملاحسنی لری، هادی غفاریلری، آذربایجانلی اولدوقلاری ایچون بیزیم و بیزه متحد حساب ائدنلر،
106	2	بو تهلکه لی خطین
6	3	معین سیاستلرین **آلت دستی**
24	4	**بعضی شیادلار**
41	5	**سویوق محاربه تاریخی موسسه لری**
54	6	آذربایجانا شخصیت وئره ن هر هانسی المنت وارسا، اونونلا دشمنچیلیق ائدیلیر.
62	7	پیشه وری نین عکسی رسولزاده ایله، «بؤزقورد» لا بیر یئرده یاییلیر.
63	8	21 آذره «قورد» اولاماسی تشکیل ائدیلیر.
65	9	«من تورکم» دئیه، آذربایجان منافعی ایچون عصیان ائدیرلر. اونلار آرا سیرا اؤزلرینی «تورکچو» آدلاندیرسالاردا،....، اونلاری «پان تورکیست، تورانچی» کیمی قلمه وئره نلر
66	10	تاریخیمیزی مصادره [ائدنلر]
67	11	مبارزلریمیزی ده مصادره ائتمه گه جهد گؤستر[نلر]
74	12	دینی دولت یاراتماق ایسته ین لر
77	13	اؤزلرینی الده قاییرما تشکیلاتلار لیدری آدلاندیران **پهلوان پنبه**
79	14	مختلف دولتلرین یاراتدیغی بودجه لرله، اوزدن ایراق ملی مبارزه آپارماق ادعاسیندا اولان، امریکانین بیر سنات نماینده سی ایله بیر خیاواندا یان با یان کئچدیکلرینی بؤیوک فخر حساب [ائدنلر]
81	15	امریکا و انگلیس حاکم جنگ طلب دایره لرینه، «ایرانا حمله ائت، سن گویدن بیز یئردن!» دئین بیگلر
90	16	**«کوردلره» قارشی اسلامی ایران جمهوریتی ایله بیرلشنلر**
93	17	کورد اولترا ملیتچیلری ایله کورد ملتی آراسیندا فرق قویمایان شخصلر
95	18	**فارسلارا قارشی مبارزه اعلان ائدن شخص لر،**
96	19	فوق العاده ساده لوح، یا مغرض و یا **ایران رژیمینین بیزیم ایچیمیزده کی مامورلاری**
98	20	بؤیوک داش گؤتوروب آتا بیلمه ین لر،
99	21	ایندیدن استقلال آلیب بیر باشا شمالی آذربایجانا قووشماق و یا تورکیه ایله بیرلشمک ایسته ینلر
100	22	، اؤزونو 21 آذرتشکیلاتی لیدری آدلاندیران تورانچیلار،
104	23	**مختلف واسطه لرله بؤیوک قدرتلر- مؤسسه لر طرفیندن حمایه** [اولانلار]
105	24	بو موسسه لری دولاندیرانلار
1	25	- آنتی دموکراتیک کاراکتر داشییان **بیر سیاسی میل**
4	26	ساده، صمیمی، خیرخواه، مبارز انسانلاری حقیقی مبارزه دن یاییندیریب، اونلاری انحرافی یوللارا یؤنه لدن **«باشچی لار»**
15	27	آذربایجان علیهینه ...**دوشمنچیلیک**
52	28	«آذربایجان» دان سؤز آچماغی، آذربایجانچیلیغی باغیشلانماز گناه و «کفر» سانیرلار.
61	29	دونه کیمی پیشه وری یه لعنتلر اوخویان **«بوزقورد» چیلار**
75	30	تورک دیلینی یایماق ایچون، **خمینی اثرلرینی بیزیم دیله ترجمه ائد [نلر]**
80	31	امریکا پرزیدنت لیک سئچکی لرینده دسته باغلاییب سویوق محاربه قهرمانی، افراطی «مک کین» ینین سئچیلمه سینه چالیشان، اوباما سئچیلدیکدن سونرا، شووینست شاهپرستلریمیزله بیرلیکده «تعزیه» دوتانلار
91	32	**مرتجعلرین و اولترا ناسیونالیستلر**
97	33	«ایران» سؤزونو تابو ائدنلر،
97b	34	«ایران آدلانان اؤلکه نی» رسمیتله تانیمایانلار
سیرا	سايي	عیرقچي لیق
2	1	بیر آیری متدیک- سیاسی خط ده وار. او خط، «انسان»، «خلق» «وطن»، «آذربایجان» و «ملت سئوه رلیک» یئرینه «قان» «عرق» و «نژاد» سئوه رلیک

«نژادی»، «عرقی» بیرلیک اساسیندا قورولان «اتحاد» لار	2	5
«عرق»، «قان» و «نژاد» کیمی آنلاییشلار	3	14
ساده زحمتکش خلقی، عرق اوستونلوگو ایله، آلدادان سیاستچیلر، بو قوه نی آذربایجان نهضتی نین علیهینه تحریک ائتمیشلر.	4	26
ملت سئورلیک پرده سی آلتیندا عرقچی لیکه و نهایت اؤز منافعلرینه تابع ائتمک ایسته ین **پان تورکیست رهبرلر**،	5	36
افراطی ملت پرستلیک	6	68
آذربایجان جمهوریتینده کی «ارمنی- مسلمان» مسئله سینی عرقی دشمنلیک تبلیغ ایتمک	7	87
شوونیسم موضعیندن حرکت ائتمک	8	94
ساغچی افراطی ناسیونالیستلر، تورانچی بوزقوردچیلاردیرلار.	9	**101**
عرقچیلیر	10	107
تورکیه	سایي	سیرا
ترکیه دولتی او ایللر بیزیم فداییلرین یوخ، سرلشگر زنگنه کیمی جلادلارین پناهگاهینا چئوریلمیشدیر.	1	18
ترکیه مطبوعاتینین صفحه لری و آنکارا رادیوسونون آرشیولری بو دشمنچیلیک لرین سندلریله دولودور.	2	19
آنکارا رادیوسو، لندن رادیوسونون قویروغو کیمی نهضته قارشی الیندن گلن افترالاری یایمیش و توطئه لری ائتمیشدیر.	3	20
پیشه وری دؤنه دؤنه بو خیانتکارانه سیاستی تنقید ائتمیش و اونلارین بیزه نه قدر ضربه لر ووردوغونو قید ائتمیشدیر.	4	21
تورکیه یه حاکم اولان ارتجاعی دولت	5	22
ترکیه ده حکم سوره ن تورک ارتجاعسی و «تورکچو- تورانچیلیق» آدی آلتیندا اوز منافعلرینی تعقیب ائده ن **مرتجع رهبرلر**	6	25
ترکیه ارتجاعسی	7	28
تورکیه مرتجعلری، تورکیه پان تورکیست رهبرلری.	8	29
تورکیه دولتی ده اوز کورد مسئله سینی بیزه صادر ائتمکله، اوزونه «پشت جبهه» یاراتمیش، و بیزی جدی پروبلملر قارشیسیندا قویموشدور.	9	89
ایکی قونشو، ایکی قارداش ملت آراسیندا بؤیوک قانلی سناریولار حاضیرلاماقدادیر **تورکیه دولتی** اوز سیاستینی بیزه اکسپورت ائتمه سین.	10	92
کونکرت دوشمن لر: ائلچي بي، جمیل حسنلي و سایير:	سایي	سیرا
آذربایجانا و اونون تاریخینه محمود افشارلار، کسروی لر قدر ضرر ووران، **ائلچی بیگچی**	1	42
عثمانلی و مساوات حکومتلری نین وارثلری	2	83
90 نجی ایللردن، آذربایجان جمهوریتینده **تورکیه چی ائلچی بیگین حاکمیتی**	3	8
ائلچی بیگین یاخین یاردیمچیلاریندان اولان بو شخص **[جمیل حسنلي]**	4	39
وودرو ویلسون	5	40
فارس شوونیسمی و غربده کی سویوق محاربه رهبرلرینین سئوگیلیسی **[جمیل حسنلي]**	6	43
محمد امین رسولزاده	**سایي**	**سیرا**
م. ا. رسولزاده نین شکلینی پیشه وری نین شکیلینین یانیندان آسدیرانلار	1	31
رسولزاده او ایللرده عمرونون ان یئتگین چاغلارینی یاشایاراق، بیزیم نهضتین قانلی دشمنلریندن اولموشدور.	2	32
شیادلیقلا 1937 دن 1946 نجی ایللری مسکوت قویوب، رسولزاده حیاتینین او ایللرینی گیزله دن جنابلار	3	33
رسولزاده نه تک بیزیم نهضته طرفدار اولمامیش، بلکه آلمان فاشیسمی ایله- سونرالار ایسه امریکا و انگلیس امپریالیستلری ایله ال اله وئریب بیزه و شمالی آذربایجانا قارشی گرگین فعالیت آپارمیشدیر.	4	34
رسولزاده نین دؤنه دؤنه رضاشاهی مدح ائتدیگیندن	5	60

«**رسولزاده** كومپانيه سى»	6	88
صينفي دوشمن	سايي	سيرا
آذربايجانلى **خانلار**	1	71
«تورک» خانلارى و «تورک» **ساتقينلار**ينى «خلق دشمنى» اعلان ائديب. اونلار بيزى و بيز اونلارى محو ائتمگه چاليشميشيق.	2	72
شيمالي آذربايجان	سايي	سيرا
ارمنى مسئله سى بو دورده بيزه شمالى آذربايجان واسطه سيله داخل ائديلميشدير.	1	82
ايمپرياليستلر	**سايي**	**سيرا**
دنيا امپرياليستلرينين قورقوسو ايله داغيليب، قان درياسيندا محو ائديلميشدير.	1	76